

ГРАДОВЕ,
ОБЛАГОДЕТЕЛСТВАЩИ
МЛАДЕЖТА

Проект
BG 2005/017-353.01.01 061
се финансира от ЕС
по програма Развитие на
гражданско общество 2005

**СБОРНИК
МАТЕРИАЛИ**

Видин, 2008 г.

Този сборник се издава по проект BG 2005/017-353.01.01-061 „Градове, благодетелстващи младежта“ на сдружение Свободен младежки център, финансиран от Европейския съюз и Република България по програма „Развитие на гражданско общество“ – 2005. Изложените в публикацията възгледи са на сдружение Свободен младежки център – Видин и на неговите партньори и по никакъв начин не отразяват официалната позиция на Европейската Комисия

Финансираната от PHARE програма „Развитие на гражданско общество“ отразява систематичния подход за увеличаване на ролята на българското гражданско общество в контекста на изпълнение на политическите критерии за членство в ЕС и общата подкрепа за идентифицирането и признаването на ролята на НПО в процеса на присъединяване.

© СВОБОДЕН МЛАДЕЖКИ ЦЕНТЪР

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРОЕКТЪТ „ГРАДОВЕ, ОБЛАГОДЕТЕЛСТВАЩИ МЛАДЕЖТА“	3
МЛАДЕЖКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЕРКОВИЦА	9
МЛАДЕЖКА СТРАТЕГИЯ НА ОБЩИНА КУЛА	23
СТРАТЕГИЯ ЗА МЛАДЕЖКО РАЗВИТИЕ ОБЩИНА ЛОМ	34
СВОБОДЕН МЛАДЕЖКИ ЦЕНТЪР – ВИДИН	59

ПРОЕКТЪТ „ГРАДОВЕ, ОБЛАГОДЕТЕЛСТВАЩИ

МЛАДЕЖТА“

В периода декември 2007 г. – ноември 2008 г. сдружение Свободен младежки център – Видин в партньорство с Агенция за регионално развитие и бизнес център 2000 – Монтана реализира проекта „Градове, облагодетелстващи младежта“. Проектът бе финансиран от Европейския съюз чрез програма „Развитие на гражданско общество“ 2005, част от PHARE, а асоциирани партньори на инициативата бяха общините Берковица, Кула и Лом.

С тази публикация искаме да споделим методологията на проекта и опита, набран от участниците в хода на реализацията му, за да може от една страна да подпомогнем подобни инициативи да се случват и в други общини, а от друга – да отчетем направеното и то да достигне до по-широк кръг хора.

ЗАЩО НАПРАВИХМЕ ТОЗИ ПРОЕКТ?

Причините са няколко, като на първо място бихме посочили разбирането, че демокрацията не се изчерпва единствено със свободните избори. Тя е ежедневна практика, свързана с гражданско действие и по-широко овластяване на гражданите. Само така може да се постигне желаното съвпадение между дневния ред на обществото и този на политиците, управляващи го.

Конкретният проблем, към който искаме да насочим гражданското действие в случая бе положението на младите хора в малките градове на Северозападна България и по-конкретно в общините Берковица, Кула и Лом. Факт е, че именно младежта, която е бъдещето на района, в същото време съставлява основната част от мигрантите, които напускат родни места търсейки по-добър живот в големите градове или в чужбина. Тази тенденция има дългосрочен негативен ефект върху развитието на този край и по тази причина е от изключителна важност да се промени местната политика по отношение на младите хора.

Съществуващите общински стратегии и планове за развитие обаче не са фокусирани към младежта като приоритетна целева група. Също така не се наблюдават значителни практически усилия за реално участие на тази най-перспективна част от гражданите в местното развитие. Донякъде това се дължи на неактивността на самите младежи, които не са разпознавани от местните политици като гласоподаватели и по тази причина последните не се достатъчно мотивирани да предприемат мерки за заздравяването им.

Проектът се реализира в момент, година след членството на страната в ЕС, когато се откриват нови възможности и перспективи пред българските селски райони, които биха могли да променят очертаната по-горе тен-

генция. Нашите предварителни изследвания показаха обаче, че местните общности и в частност младите хора не са достатъчно информирани за тези нови възможности, произтичащи най-вече от Програмата за развитието на селските райони 2007–2013 г., но също и по Оперативните и други европейски и национални програми. Особено обезпокоително бе недостатъчното познаване и активност по отношение на програмата ЛИДЕР, която има съществен потенциал за подобряване на положението на младежта в целевите малки градове.

ЦЕЛИ НА ПРОЕКТА

Обща цел: Да подпомогне развитието на гражданското общество в селските райони на Северозападна България чрез увеличаване на участието в процеса на вземане на решения на местно ниво.

Специфичните цели:

- Развитие на капацитета на младежките лидери от целевите градове (Берковица, Кула и Лом) за активно участие в планирането на местното развитие;
- Поставяне на младежките проблеми във фокуса на местната политика и практика;
- Подготовка на почвата за реализиране на програма ЛИДЕР.

ЦЕЛЕВА ГРУПА

Младежки лидери (18–30 годишни), живеещи на територията на общините Берковица, Кула и Лом.

ДЕЙНОСТИ

Екипни срещи

За постигане на по-добро оперативенo управление на партньорския проект, бяха планирани три едnodневни екипни срещи във Видин през месеци 1, 7 и 12 от началото на проекта. На срещите се уточниха индикаторите за успех, разработи се административната система, планираха се следващи и се отчитаха изминали периоди, подготвиха се отчетите за донора и т.н.

Маркетинг на идеята на проекта

Тази дейност даде възможност на местните младежки общности в целевите населени места да научат повече за предстоящите възможности пред развитието на българските селски райони, както и за предвидените дейности по проекта. По този начин бе привлечено участието им в него и бе мотивирано това участие. Във всеки от градовете Берковица, Лом и Кула бе проведена по една среща с младите хора, като общият брой участници беше 99. На срещите

бяха канени също и представители на местната власт и медиите. Друг начин за разпространение на информацията за проекта бе използването на дупляни и плакати. Организирането и логистичното осигуряване на срещите бе поверено на местните координатори. Дневният ред на всяка среща включваше:

- Презентация на Европейската харта за участие на младите хора в живота на общините и регионите;
- Преглед на новите възможности за младежко участие: Програмата за развитие на селските райони; мерките по Оперативните програми, релевантни за младите хора; Програма «Младежта в действие» и др.;
- Презентиране на проекта «Градове, облагодетелстващи младежта» – цели, дейности, очаквани резултати;
- Представяне на партньорите;
- Отворена дискусия.

Селекция на основните участници

Основният „мотор“ на проекта бяха т.нар. Младежки групи за действие (МГД). Това са отворени структури от хора, принадлежащи към целевата група на проекта в трите общини. Ядрото на МГД бе създадено от младежки лидери и включваше също проектния координатор за съответното населено място. Подборът на това ядро, което бе ключово условие за успех на начинанието, бе извършен чрез конкурс. По този начин бе гарантирана обективността и прозрачността. В резултат бяха подбрани 24 млади хора, които бяха основни участници в проектните дейности.

Създаване и актуализиране на web-сайт

Проектът има собствен web-сайт на Интернет адрес www.4-youth.net. Предназначението му бе да подпомогне информирането и комуникацията с целевата група, както и да допринесе за разпространението на резултатите от проекта и неговото евентуално мултиплициране в други райони. Сайтът предлага:

- Информация за проекта, текущите дейности, партньорите;
- Друга подходяща информация за младежкото участие, както и връзки към подобни ресурси в Интернет;
- On-line версии на публикациите по проекта и други проектни материали (напр. презентации от обучения);
- Информация от EuroDesk – младежката информационна мрежа на ЕС, на която Свободен младежки център е член;
- Дискусионен форум.

Сайтът бе създаден и поддържан от IT експерт с подкрепата на екипа на проекта.

Обучения

Обучението на избраните бенефициенти се осъществи на модулен

принцип. Всеки модул, с изключение на въвеждащия, се комбинираше с подходяща практика. Например обучението в стратегическо планиране бе последвано от разработване на местни младежки стратегии, обучението по застъпничество – с провеждане на застъпнически кампании. По този начин участниците имаха възможността да прилагат наученото. По-конкретно обучението включи следните двудневни модули:

- Възможности за младите хора по националните и европейските програми (с фокус към развитието на селските райони);
- Стратегическо планиране на местното развитие;
- Застъпничество и работа с медиите.

Разработване на Младежки стратегии и планове за действие

Младежките планове за действие бяха сред основните планирани продукти на проекта. Първоначалният замисъл бе променен в резултат от обучението по стратегическо планиране и след консултации с местните власти. Стигна се до решението плановете да включат сериозен анализ и стратегическа част, което доведе до създаването на Младежка стратегия с План за действие. Стратегията обхваща петгодишен период, докато планът включва по-конкретни дейности, приоритетни и изпълними в близките три години.

Разработването на документите бе дело на младежките лидери, но то бе непрекъснато консултирано с младежката общност. За целта се проведеха по две фокус групи относно проблемите и възможните решения във всяка от участващите общини. Бе осигурена и външна консултантска помощ.

Застъпнически кампании

Целта на застъпничеството бе промоцията на младежките стратегии и одобрението им от местните власти. За да бъде постигнато бяха предприети следните действия:

- Публикуване на проекто-документите в бюлетини и тяхното разпространение в местните общности. Такива бюлетини бяха издадени за всяка община с тираж по 100 броя. Освен това стратегиите и плановете за действия бяха достъпни и от web-сайта на проекта, където също можеха да се споделят мнения и предложения;
- Публична промоция и отворени дискусии – във всяка от трите общини бяха проведени срещи с младите хора за запознаване със стратегиите и плановете, също така те бяха промоцирани в местните медии;
- Взаимодействие с местни обществени фактори – срещи с представители на ОбС, на различни местни институции, политически партии и пр. за осигуряване на поддръжката им за приемане на младежките стратегии. Бяха събрани писмени мнения на 9 авторитетни личности, подкрепящи начинанието;
- Внасяне на предложенията с петиции от страна на местната мла-

дежка общност (в Берковица и Кула).

Тази дейност също бе подкрепяна с външна методическа помощ от страна на компетентен експерт.

Кръгла маса „Градове, подкрепящи младежта“

Заклучителната среща има за цел да събере най-активната част от местните младежи и представители на местната власт от целевите градове. На нея се планира и участието на държавни структури, имащи отношение към младежките проблеми. Кръглата маса трябва да отчете и оцени направеното, както и да бъдат дискутирани въпроси за бъдещи действия – както по места, така и съвместно.

Публикации

Промоцията на проекта и неговите продукти, както и осигуряването на необходимото ниво на публичност и прозрачност бе постигнато чрез следните публикации:

- Цветен плакат на проекта с тираж от 120 броя;
- 1000 цветни дупляни с описание на проекта, неговите цели и дейности;
- 300 бюлетини (по 100 за община) с публикувани проекти за младежки стратегии;
- Настоящият Сборник с материали по проекта с тираж от 150 бр.

КАКВО БЕ ПОСТИГНАТО?

Проектът имаше два много важни резултата:

- Активизиране и консолидиране на местната младежка общност. В поредицата от срещи и действия на младите хора, участваха над 180 местни младежи. Това бе реално гражданско участие, което не се изчерпваше единствено с присъствие на обучения или срещи, но и с целенасочено планиране на местното младежко развитие и активни застъпнически действия;
- Поставянето на младежките проблеми във фокуса на местната младежка политика. Целят процес бе така организиран, че да ангажира както общественото внимание, така и вниманието на публичната власт към младежта. В резултат младежките стратегии и планове за действие достигнаха до общинските съвети и се очаква те да бъдат одобрени до края на 2008 г. Но дори това да не се случи на 100%, наличието на документите, събраната подкрепа от страна на влиятелни личности и на обществеността като цяло в малките градове, ще осигури влиянието им върху други стратегически документи – такива като местните планове за развитие на общините или стратегиите на Местните инициативни групи, създадени по мярката ЛИДЕР.

Николай Цолов, ръководител проект
ntsolov@fyc-vidin.org

МЛАДЕЖКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БЕРКОВИЦА (2009–2013 г.)

I. Общи положения

Младежката стратегия за развитие на Община Берковица се изработва на основание Програмата за младежки дейности, Стратегия за национална младежка политика за периода 2009–2013 г. и Хартата за участие на младите хора в живота на общините и регионите. Стратегията определя дългосрочните цели и приоритети за развитие областта на младежките политики и е в съответствие с ревизираната европейска харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите, Бялата книга на Европейската комисия „Нов тласък за европейската младеж“, Световна програма за действие на младежта, приета с резолюция на Общото събрание на ООН, Европейски младежки пакт и други нормативни документи, и проведени проучвания и анализи на състоянието и потребностите на младите хора в община Берковица. Стратегията е тясно свързана и с Общинският план за развитие на Община Берковица, за които тя е основен ориентир, източник на идеи и стратегически документ за разработване на конкретни мерки в нея.

Младежката стратегия е документ, който се разработва и ще бъде приложен на практика в партньорство с всички заинтересовани участници на местно ниво. Това са общината, Младежки общински съвет, образователни институции, читалища, спортни клубове, организации на работодателите и на работниците, граждански сдружения и неправителствени организации, работещи в областта на образованието, културата, спорта, европейски проекти и програми, екология и туризъм. Обществените партньори ще участват и в наблюдението, оценката и контрола по прилагането на стратегията. По този начин ще се осигури широка обществена подкрепа и прозрачност при прилагането на документа. Хоризонтът на стратегията за развитие обхваща периода 2009–2013 г.

Съгласно изискванията за разработване на подобни документи, младежката стратегията съдържа основните цели, проблеми на младите хора в малкия град, младежка политика за решаване на тези проблеми и мерки (действия), насочени към реализиране на целите.

Стратегията има характер на отворен документ, който може да се развива, усъвършенства и актуализира в съответствие с динамично променящите се условия. Това изисква постоянна дейност на всички заинтересовани участници в община Берковица и предполага създаването на добра организация и координация.

Младежката стратегия е създадена от екип от млади хора, живеещи,

учещи и работещи в град Берковица, като е използвана информация, предоставена от Общината и държавните институции на местно ниво.

Статистика

Населението на Община Берковица е 22 101 (данните са към декември 2007 г.). Съотношението градско/селско население е 16 439 за град Берковица и 4662 е за всичките 19 села. Всеобщата тенденция за намаляване на населението е валидна и за община Берковица. Населението до 29 годишна възраст е 5894 души, което показва застаряване на населението в нашата община. През 2007 г. са родени общо 183 деца за цялата община, като родените в град Берковица са 109, от които 59 са от ромски произход и 50 български произход. Наблюдава се и обратен прираст на населението, тъй като починалите за 2007 г. лица са 244 души, 150 от които в селата.

Безработните лица до 29 г. е 26,04% (данните са към края на 2007 г.). Безработните младежи без специалност, със средно, основно и по-ниско образование е 33,92% от общата безработица за общината, което показва един сравнително висок дял на населението с ниско образование. Само 3,5% от безработните младежите до 29 г. са с висше образование. Общата тенденция на безработните млади хора към септември 2008 г. е увеличаване на безработицата.

По програма „Старт в кариерата“ в град Берковица през 2007 г. са се възползвали 4-ма млади специалисти. В Българо-германски център за професионално обучение и чрез ДБТ Берковица са получили професионално обучение 2-ма младежи след средно образование от град Берковица.

През септември 2008, Агенция по заетостта е съдействала за провеждането на Национална младежка модна борса за дизайнери, конструктор-моделиери и технолози и подпомогнала младежи за назначаването им по трудов договор.

От януари до септември по програми на Европейския съюз

SWOT Анализ

Силни страни

- Наличие на голям брой училища
- Наличие на професионални гимназии – ПГ „Д-р И. Панов“ и Лесотехническа професионална гимназия
- Наличие на паралелки по туризъм и екология в града
- Наличие на Младежки общински съвет
- Съществуват неправителствени организации в областта на спорта, туризма, образованието и културата
- Наличие на микро и малки фирми, основани от млади хора
- Организиране на кръжоци по рисуване, пеене, местни занаяти
- Наличие на танцови състави, театрални групи, хорове в града и в ня-

- кои села на Общината
- Съществуват инвестиционни проекти в областта на туризма, хотелиерството и ресторантьорството
- Близост до София и Монтана
- Значителен брой заети младежи в производството на PVC и алуминиева дограма
- Участие на младежи на национални и международни конкурси, фестивали, турнета, спортни състезания
- Висок потенциал за развитие на човешките ресурси
- Неизползвани природни ресурси
- Готовност за развитие на туризма

Слаби страни

- Висока безработица сред младите хора
- Липса на места за развлечения и спорт
- Липса на млади специалисти
- Липса на мотивация сред младите
- Миграция на младежи към големите градове и столицата
- Емиграция на младежи
- Липса на работни места за млади специалисти
- Слаба материална база за спорт в училищата
- Нисък брой млади семейства в града
- Ниска раждаемост сред младите двойки
- Липса на информираност, относно възможности, перспективи, участие в местни организации, местна власт, неправителствени организации, други младежки организации
- Ниско заплащане на младежите, ниски доходи
- Липса на собствени жилища
- Лошо възпитание вкъщи и училище
- Прояви на агресия сред младежите в училище и на улицата
- Нисък успех в училище
- Липса на млади предприемачи, фермери в малкия град
- Липса на младежки лидери в училище
- Липса на големи фирми и участие на млади специалисти в тях

Възможности

- Възможности за партньорство между младежки организации и местната власт за кандидатстване по проекти
- Участие на младежи в местни медии
- Привличане на средства за млади предприемачи, млади фермери и новосформирани фирми от Европейски проекти и програми
- Застъпничество на политически партии за подкрепа и развитие на

- младежка стратегия
- Участие на младежи в училищния живот и управлението на училището
- Подобряване на материалната база и спортни площадки

Заплахи

- Липса на приемственост сред младежките лидери
- Липса на толерантност сред младежите
- Честа промяна на образователната система
- Спиране на финансиране за малките населени места от европейските фондове
- Невъзможност на семейства да плащат за обучение на своите деца
- Застаряващо население в града и околните села

II. Основни цели

Участие на младите хора в общинските дела на град Берковица, стимулиране инициативността на младите хора, техните организации и структури при успешното им развитие и реализация в обществения живот. Създаването на диалог между младите хора и местните власти да обсъждат проблемите, и предприемат действия за тяхното решение е една от основните цели на Младежката стратегия. Социалната интеграция на младите хора в местните структури цели да мотивира и създаде желание у тях за промяна на съществуващата ситуация към по-добра такава.

III. Целеви групи

Младежката стратегия за развитие на Община Берковица е насочена към младежи от 18 до 30 г. и към непълнолетни лица от 16 до 18 г., без разлика в техните социални, имуществени, образователни, политически, етнически или религиозни различия.

IV. Младежки политики за развитие и участие на младите хора в живота на Общината

Политика за свободното време и социално-културната дейност на младежите

1. Организиране на социално-културни дейности от младежки асоциации и организации, младежки групи и центрове, заедно с участието на семейството, училището и работата.
2. Създаване на оптимална възможност за младежко участие и прокарване на младежка политика в областта на спорта, културата, занаятите, търговията, музикалното и изобразително изкуство, театъра и групите.

гите изкуства, а също така и в областта на социалните промени.

3. Подпомагане стремежите на младите хора и техните възможности в разработването на микро проекти и внедряването им местни схеми, насърчаване на различни структури на сдружаване, каквито са младежки неправителствени организации, младежки центрове и групи, организирани от самите млади хора.
4. Насърчаване развитието на младежки организации, които са далеч от местната власт и обществото
5. Предприемане на подходящи мерки от местните и регионални власти да подкрепят младежките организации в Община, особено тези, които се занимават с обучението на лидери на младежки клубове и организации, както и на млади социални работници, които играят съществена роля на местно ниво.

Политика за насърчаване на трудовата заетост и намаляване на безработицата сред младите хора

1. Въвеждане на конкретна политика в областта на младежката трудова заетост, Община Берковица приема да установява или подобрява комуникационните структури между бизнес общността, образователните институции и представителите на местните младежки организации.
2. Близко сътрудничество с училищата и професионалните образователни институции в борбата срещу слабите резултати в образованието.
3. насърчаване на младите хора, които планират да започнат малък бизнес, чрез осигуряване на помещения, оборудване, финансови и търговски консултации.
4. Подкрепа на местни младежки организации, занимаващи се с проблемите на младите хора в неравностойно положение, посредством договорна установена помощ и данъчни облекчения, както и чрез обучение и оборудване.
5. Подкрепа на проекти, които имат за цел насърчаването на доброволния труд като алтернативно средство за социална интеграция на безработните, обогатяване на образователните програми за безработни младежи и активните форми за участие на младите хора в заобикалящата ги местна среда.

Образователна политика за насърчаване участието на младите хора в живота на Община Берковица

1. Местните власти се задължават в рамките на своята компетентност да приемат училищни програми, които да насърчават образованието в областта на човешките права и да окуражават младите хора да вземат пълноценно участие в училищния живот и в свързаните с него дейности, като извънучилищните форми и обмена на ученици

(студенти).

2. Насърчаване и финансова подкрепа на училищни проекти в областта на средствата за масова информация.

Информационна политика, насочена към младите хора с цел по-добра информираност и ангажираност в обществения живот

1. Развитие и усъвършенстване на информационните технологии при работа с младите хора.
2. Информираниост за нагласите, потребностите и проблемите на младите хора. Свеждане на информацията да по-широка берковска общественост.
3. Осигуряване на достъп до институциите на млади хора с увреждания.
4. Усъвършенстване работата на Младежки общински съвет и задълбочаване контактите с Общинска администрация и Общински съвет.
5. Информационни кампании във връзка членството на България в ЕС.
6. Популяризиране на насоките на европейската младежка политика.
7. Популяризирането на програмите за реализиране на младежки проекти на европейско ниво.

Специфична политика в областта на културата

1. Местната власт трябва да се стреми към осигуряване на база и условия на младите хора, в които те да могат да изразят своите творчески умения
2. Подкрепа на творческото обучение в областта на музиката, спорта, народните танци, изобразителните изкуства и средствата за масова информация.
3. Осигуряване база за младите хора (помещения, информационни канали и организационна инфраструктура), съществена за развитието на тяхната културна и творческа дейност – създаване клубове по интереси към културните институции.
4. Организиране на местни радио и телевизионни предавания с активно участие на младите хора.

Конкретна политика, насочена към селските райони

1. Подкрепа от страна на местните власти за развитие на средни и малки предприятия, кооперации, сформирани от млади хора в малките населени места на общината;
2. Провеждане на адекватна жилищна политика, която позволява на младите хора да живеят в тези райони нормално;
3. Развитие на образователна политика, подкрепяща училищната мрежа в селските райони, за да гарантират условия за образование, позволяващо на младите хора да участват пълноценно в живота на своето село;

4. Създаване или разширяване на професионалното обучение, което да гарантира на младите хора да се обучават в собственото си село;
5. Подпомагане на младите хора да играят важна роля в организирането и изпълнението на общински мероприятия като се концентрират върху най-актуалните за самите тях теми.

Социална и здравна политика

1. Провеждане на политика за справяне с проблема със злоупотребата на наркотици и алкохол. Местните и регионални власти, заедно с представители на младежките организации в града да въведат, популяризират и развиват местни информационни и консултантски центрове в помощ на засегнатите от този проблем млади хора.
2. Въвеждане на специализирани програми за обучаване на млади социални работници, доброволци и лидери на организации, занимаващи се с разработването на профилактични стратегии в тази област.
3. Засилване информационните кампании по превенция от болести, предавани по полов път и предпазните мерки, насочени към младите хора. Младите хора и местните младежки организации трябва да си сътрудничат при изработването и прилагането на подобни информационни и активни програми.

Екологична политика

1. Предоставяне на финансова подкрепа от местните власти на проекти – традиционни или експериментални, целящи да увеличат грижата за околната среда.
2. Включване на младите хора в отделни инициативи за почистване на паркове, речни корита и замърсени участъци в отделните населени места на общината.
3. Подкрепа на програми за международен обмен по екологични проблеми и стимулиране появата на структури, надхвърлящи рамките на националните интереси.

V. СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ и конкретни МЕРКИ за младежко развитие на община Берковица за периода 2009–2013 г.

Специфична цел 1. Развитие на културата, спорта и младежките дейности в Община Берковица

Мерки

- Изграждане на нов спортен комплекс чрез ремонт на старата спортна зала и прилежащите места към нея в град Берковица;
- Ремонт на читалищата и превръщането им в съвременни духовни центрове за разпространение на информация, знания, култура;

- Подкрепа на библиотеките за приобщаването на младите хора в чете;
- Закупуване на нови книги в библиотеките на училищата и градската библиотека;
- Подкрепа за местни състави-професионални и самодейни, опазващи традиционния български фолклор;
- Участие на младите хора в организирани в Берковица фестивали, пленери, фолклорни събори и др;
- Подкрепа за участието на младежи в международни конкурси, състезания, олимпиади;
- Подобряване на условията за спорт и отдих – осъвременяване на съществуващите и изграждане на нови спортни площадки, плувни басейни и др. обекти;
- Осъвременяване и активизиране работата на Центъра за работа с деца, Детски център „Камбанка“, Читалище „Ив. Вазов“;
- Мероприятия по осмисляне на свободното време на младите хора през ваканциите и почивните дни.

Специфична цел 2. Обучение на младите хора в областта на туризма и предприемачеството

Мерки:

- Проект за обучение местни хотелиери и ресторантьори на младежи от 18–30 год;
- Обучение на младежи в местни занаятчийски практики – кошничарство, гърнчарство, дърворезба, тъкачество и металообработване;
- Подпомагане паралелката в Гимназия „Д-р И. Панов“ и дейностите свързани с предлагане на българска кухня и издаване на сборник с характерни местни ястия;
- Извънкласни дейности по отношение на туризма – екскурзоводи, планински водачи, планинско колоездене, кетъринг, маркетинг и реклама;
- Организиране на „бяло“ и „зелено“ училище.

Специфична цел 3. Условия за изграждане на местна бизнес среда сред младите хора

Мерки

- Създаване на младежки бизнес центрове, бизнес паркове, изложбени зали;
- Консултантска подкрепа за развитие на предприемачеството сред младите хора.

Специфична цел 4. Инвестиции в качествено образование, отговарящо на европейските стандарти и съобразено с пазарното търсене

Мерки

- Продължаване на обновяването, ремонтирането и осъвременяването на техническото оборудване в обектите на образованието, подобряване на енергийната ефективност в тях;
- Прилагане на образователна система, съобразена с нуждите на пазара на труда;
- Подобряване на връзките между професионалното обучение, производствените предприятия и туристическите обекти в общината;
- Повишаване на квалификацията на педагогическия персонал;
- Прилагане на дейности за предотвратяване на преждевременното напускане на училище, включително от ромските деца;
- Мероприятия и дейности за задържане на децата в училище;
- Прилагане на програми за образование и професионално обучение през целия живот;
- Гъвкави системи за професионално образование и обучение, според търсенето на регионалния пазар.

Специфична цел 5. Развитие на малките градове и социално-икономическа интеграция на младите хора от отдалечените селища

Мерки

- Насърчаване на предприемачеството сред младите хора и мобилността на работната сила чрез подобряване на транспортните връзки, комуникациите, обществените услуги;
- Прилагане на програми за привличане на инвестиции в малките населени места и участие на младежи в тях;
- Създаване на местна заетост за намаляване на демографския дисбаланс и миграцията на младите хора от малкия град или село;

Специфична цел 6. Разнообразяване на селската икономика и подобряване на качеството на живот на младите хора в селата

Мерки

- Подпомагане на млади фермери да кандидатстват по Програма за развитие на селските райони, мярка 1 – подпомагане на стопанства на млади фермери
- Подпомагане на неземеделски дейности сред младежите – туризъм, занаяти и др;
- Създаване на микропредприятия от млади хора за повишаване на заетостта;
- Участие на младежки организации в опазване, подобряване и управление на природното богатство като основа за устойчиво икономическо развитие;
- Подобряване на уменията на местните власти и младежките лидери

за стратегическо планиране и прилагането им за местното развитие;

Специфична цел 7. Изграждане на регионални и местни партньорства за развитие

Мерки

- Подобряване на уменията на младежки неправителствени организации, училища, спортни клубове, театрални клубове, читалища и местни партньори за разработване, финансиране и управление на съвместни проекти;
- Привличане на младежки граждански структури като партньори/консултанти и пр. при планиране на младежкото развитие на местно ниво.

Специфична цел 8. Подобряване на информираността сред младите хора, относно качеството и обхвата на здравните услуги

Мерки

- Провеждане на различни информационни кампании за превенция от наркотици, алкохолна зависимост и болести предавани по полов път;
- Инвестиции за развитие и подобряване на качеството на здравните услуги;
- Осигуряване на качествени и достъпни здравни услуги за младежи в малките населени места;
- Прилагане на образователни системи за профилактика и здравословен начин на живот.

Специфична цел 9. Предотвратяване на безработицата сред младите хора и интегрирането им на трудовия пазар

- Подкрепа на начинаещи предприемачи и самонаети чрез професионално обучение;
- Подкрепа за създаване на младежка заетост.

Специфична цел 10. Социално-икономическа интеграция на ромските младежи

Мерки

- Дейности за подкрепа на активно гражданско участие на ромски младежи – образователно-възпитателни дейности за деца и младежи за повишаване на социалната, здравната и битовата култура, за спазване на обществените норми;
- Стимулиране на специфични за общността трудови дейности, подпомагане на самонаемането и предприемачеството сред ромските младежи;
- Подпомагане на дейности на местните власти и НПО за приобщаване на ромите, завършили средно образование към трудовия пазар.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
(2009 – 2011 г.)

Приоритети и цели	Мерки/дейности	Срокове	Отговорници	Ресурси
Приоритет 1: Развитието на спорта, културата и младежките дейности				
Цел 1: Развитие на материалната база за спорт и младежки дейности	Изграждане на нов спортен комплекс чрез ремонт на старата спортна зала и прилежащите места към нея в град Берковица	2009–2010	ОбА	ОП „Регионално развитие“
	Санитарен и ремонт на Читалище И. Вазов	2009	Читалище И. Вазов + ОбА	Програма Енергийна ефективност
	Санитарен и ремонт на ДЦ „Камбанка“	2010	Читалище И. Вазов + ОбА	Програма Енергийна ефективност
	Подобряване на условията за спорт и отпус – остъргаване на съществуващите и изграждане на нови спортни площадки	2009–2010	ОбА + НПО	ДАМС ОП „Регионално развитие“

Приоритети и цели	Мерки/дейности	Срокове	Отговорници	Ресурси
Цел 2: Подкрепа за културни дейности	Развитие на формите за разпространение на националните културни традиции – фестивали, събори, пленери по изобразителни изкуства и др.	2009–2011	Читалище И.Вазов + ОбА НПО-Читалище	Програма за развитие на селските райони 2007–2013 г. Министерство на културата ОП „Трансгранично сътрудничество“
	Осигуряване на достъп до институциите на млади хора с увреждания	2009–2011	ОбА и НПО	Агенция за хората с увреждания
	Активизиране на младите за пълноценно използване на свободното им време и създаване на клубове по интереси	2009–2010	Читалище + НПО ОбА+НПО	Министерство на културата Министерство на образованието и науката Програма за младежки дейности
	Дискусионни радио и телевизионни предавания за работа на младите хора в Берковица и срещи с преуспели младежи от региона	2009–2011	НПО Радио Беркк Монт7	Програма за младежки дейности

Приоритети и цели	Мерки/дейности	Срокове	Отговорници	Ресурси
Приоритет 2: Подобряване качеството на образованието				
Цел 1: Обучение на младите хора	Проект за обучение на местни хотелиери и ресторантьори на младежи от 18 –30 год.	2009	НПО	ОП „Човешки ресурси“
	Обучение на младежи в местни занаятчийски практики – кошичарство, тъкачество, грънчарство, дърворезба и металообработване.	2010	Младежки общински съвет	ОП „Човешки ресурси“
Приоритет 3: Подобряване качеството на човешките ресурси				
Цел 1: Подпомагане на образователната система	Обновяване, ремонтниране и осъвременяване техническото оборудване в училищата, подобряване на енергийната ефективност в тях	2009–2010	ОбА	ОП „Регионално развитие“ Програма Енергийна Ефективност

Приоритети и цели	Мерки/дейности	Срокове	Отговорници	Ресурси
	Подобряване на връзките между професионалното обучение, производствените и туристическите бази на общината	2009–2011	Професионални гимназии + НПО	Програма за младежки дейности
	Извънкласни дейности по отношение на туризма – екскурзоводи, планински водачи, планинско колоезене	2010	Училища Училище + НПО	ДАМС
	Организиране на „бяло“ и „зелено“ училище	2009–2011	Училища	Министерство на образованието и науката ДАМС
	Подобряване на училището за млади родители към ДЦ „Камбанка“ за решаване на здравни, психологични и антиобществени проблеми	2009–2010	НПО	Програма за младежки дейности Институт „Отворено общество“

МЛАДЕЖКА СТРАТЕГИЯ НА ОБЩИНА КУЛА 2009–2013 Г.

1. ПРЕАМБЮЛ

Ангажираността на младите хора в общинските дела им позволява да участват пълноценно в живота на Общината, а не да съществуват в неговата периферия. Тази ангажираност е израз на желанието им да живеят заедно на своята територия, община и да имат активна роля в социалните промени. Социалната интеграция на младите хора ще им помогне да се справят с противоречивите тенденции в съвременното общество: от една страна анонимност и затваряне в себе си, а от друга – липса на обществен дух и желание да се променят нещата.

Настоящата младежка стратегия е резултат от Проект „ГРАДОВЕ ОБЛАГОДЕТЕЛСТВАЩИ МЛАДЕЖТА“ на Програма ФАР „Развитие на гражданското общество“ CSDP 2005–061. Общата цел на проекта е да подпомогне развитието на гражданското общество в малките градове на Северозападна България (градовете Кула, Лом и Берковица), чрез включване на младите хора в процеса на вземане на решения на местно ниво, създаване на по-добри условия за младежите, живеещи в тези градове, чрез насърчаване активността на самите младежи и развитие на модерна общинска младежка политика; повишаване на местния капацитет за усвояване на средства от европейски и национални фондове и по-специално такива, насочени към развитието на селските райони, на младежта, на образованието.

Младежката стратегия за развитие 2009–2013 година на Община Кула следва да послужи като основен инструмент за осигуряване на високо качество на живота на младежите от града и общината, и възможности за постигане на устойчив икономически растеж на района.

2. ОПИСАНИЕ НА СИТУАЦИЯТА

Община Кула е разположена в най-северозападната част на България. Тя се явява естествена връзка между Дунавската равнина и крайните западни разклонения на Стара планина. Територията на общината е 291 кв.км. Разстоянието до столицата София е 250 км. Средната надморска височина е 295 метра. Географското положение обуславя умерено-континентален климат.

Релефът е хълмисто-равнинен, слабо наклонен на север и североизток и прорязан от дерета и речните долини на реките Тополовец и Чичилска. Речната мрежа е с непостоянен режим и малък отток през пролетта и есента. Преобладаващият тип почви са черноземните, в горския пояс се срещат и кафяви горски.

На територията на общината има 9 населени места.

Административен център е град Кула. Градът съществува от античността, в центъра му са съхранени части от стените и кулите на римския кастел „Кастра Мартис“, дали името на града.

Населението на общината наброява 5405 души. В състава на общината влизат следните населени места: Старопатица, Цар Петрово, Тополовец, Чичил, Големаново, Извор махала, Коста Перчово, Полетковци. На запад община Кула граничи с република Сърбия, на юг и югоизток следват хълмистите вериги на Предбалкана с височина от 300–500 метра. Община Кула граничи с общините: Видин, Макреш, Грамада, Боиница и Зайчер (в Република Сърбия).

Климатичните и почвените ресурси на общината предлагат добри възможности за развитие на селскостопанска дейност. Община Кула има традиции в производството на зърнени култури, зеленчуци, слънчоглед, млекодобив и млекопроизводство. Има предпоставки за отглеждане на дълготрайни плодни насаждения – малини, ягоди, овощни дървета, технически и етерично-маслодайни култури.

Животновъдството е традиционен отрасъл за региона, въпреки сниженият ръст на производство през последните години. Отглеждат се повечето видове домашни животни – крави, свине, овце, кози, птици. На територията на община Кула няма сериозни източници на замърсяване и произвежданата продукция е екологично чиста, което е най-силното ѝ преимущество.

Наличието на 5 големи изкуствени водни басейна в района и значителния горски фонд обуславя добри условия за развитие на ловен и риболовен спорт. Ловният спорт се развива от години на база съществуващото разнообразие от дивеч и богат горски фонд.

Характерно за град Кула е, че в близкото минало доминираше каучуковата промишленост, докато в настоящия момент тя работи с половината от капацитетните си възможности. В град Кула се намира смесено българо-холандско акционерно дружество в сферата на химическата промишленост (производство на каучукови изделия). Произвеждат се транспортни ленти, уплътнители, О-пръстени, семеринги, порести и плътни профили, тампони и др. предимно за външни пазари. В предприятието са заети 150 души, от които около 30% са млади хора. От 1998 г. на територията на града работи още едно предприятие на химическата промишленост за производство на каучукови ходила. В него са заети 38 души, повече от 50% младежи.

Представител на традиционно присъстващото на територията на града шевно производство е предприятие „Кей фешън“, осигуряващо продукция главно за външния пазар (Германия), в което също работят доста млади жени.

От хранително-вкусовите предприятия на територията на общината не се е запазило нито едно, дейност в тази сфера извършват частни производители. Преобладаваща част от фирмите са микро и малки, съществуват такива за производство на хляб и хлебни произведения, месни продукти и др.

Електроснабдяването и съобщителната мрежа са добре представени, повечето от административните институции и предприятията разполагат с качествена интернет връзка.

Населението на Община Кула е 5405 души, като 3826 от тях живеят в общинския център град Кула. Около 12,95% от тях са деца до 18 г, икономически активното население е 46,04%, пенсионери са 41,01%. Младите хора от 18 до 29 години съставляват около 7,40% от населението в Община Кула. Етническият състав на населението е еднообразен – българско население. В село Тополовец има значителен контингент население от влашката общност. Във всички населени места има незначителен процент представители от ромския етнос.

Към 30.09.2008 г. общият брой на безработните лица, регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“ е 306 души, равнището на безработица е 12,82 на сто от икономически активното население в общината. В териториален аспект община Кула е с най-висок дял безработни младежи до 29 години – 82 души.

Здравната и образователната инфраструктура са добре развити и материално-техническата база е в добро състояние. СОУ „Васил Левски“ – гр. Кула е ремонтирано по програма „Красива България“ и „Енергийна ефективност“, разполага с два модерни компютърни кабинета, фитнес зала и осигурява съвременен и качествено образование с акцент върху информационните технологии. В образователните заведения работят квалифицирани преподаватели.

В община Кула има 4 функциониращи читалища, като координиращ център е Читалище „Просвета“ – гр. Кула и Общински младежки дом – гр. Кула, чийто функции са свързани с младите хора от общината.

В община Кула има две социални заведения – Дом стари хора с 41 гомуващи и обособено към дома отделение за лежачо болни и Дом за деца и младежи с умствена изостаналост, в който са настанени 43 лица. Към него функционира единственият в страната микродом, в който са настанени 5 момчета и Дневен център за обучение и трудотерапия.

На територията на община Кула има местни структури на 4 банки – ДЗИ банк, Банка ДСК, ОББ и Eurobank EFG, както и представителство на две застрахователни компании – ДЗИ и Алианс България.

3. АНАЛИЗ

Преставените в този раздел основни изводи представляват обобщение на резултатите от анализа за участието на младите хора в живота на град Кула и община Кула.

3.1. Географско разположение, природо-климатични условия и ресурси.

Географското положение на общината я характеризира като район с неблагоприятно геостратегическо положение поради отдалечеността си от

големите административно-икономически центрове, от важните транспортни възли, както и извън туристическите маршрути и центрове за отдих и рекреация. Намира се на международния път Е-79 и е в непосредствена близост до ГКПП „Връшка чука“ и след влизането на България в ЕС е външна граница на съюза. Това предполага възможности за развитие на търговията, транспорта и трансграничния туризъм. Град Кула има установени традиционни връзки с побратимения град Болевац, Република Сърбия в полза на социално-културни дейности – младежки групи в областта на танцовото и изобразително изкуство непрекъснато осъществяват културен обмен.

Почвените и климатичните условия са благоприятни за развитието на селското стопанство – много малко млади хора са решени да се занимават с подобна дейност.

Съвпадането на част от административната граница с сържавната и съответствието на статута на община Кула с показателите по чл. 7а. ал.б от ЗЗР характеризират общината като изостанал граничен район.

3.2. Процеси и тенденции в икономиката на общината и участието на младите хора в тези процеси.

Слабо е общоикономическото развитие на общината; няма развита промишленост с изключение на традициите в производството на каучукови изделия и шевно производство, което характеризира община Кула като район в индустриален упадък, със силно занижен ръст на структуроопределящи предприятия, висока безработица, ниско равнище на доходите и обезлюдяване. Местната власт е убедена, че политиката по отношение на младежта и особено тази, свързана с международния обмен на млади работници от „Кула-Ринг“ в сродно холандско предприятие, играе важна роля за балансиране на доходите.

Основен икономически сектор е селското стопанство, което е традиционен поминък на хората от този район. През последните години селското стопанство е в упадък, поради непрекъснатата миграция и обезлюдяване на района. Обработваемата земя е раздробена след извършване въввод във владение. Липсват преработвателни предприятия за селскостопанската продукция. Всички тези фактори характеризират община Кула и като изостанал селски район. Единици са младите хора, решени да се занимават със селско стопанство.

Преобладаващата част от фирмите са микро и малки фирми, предимно търговски, с ниска конкурентоспособност, липса на стратегия за развитие и сериозна маркетингова политика. Много млади хора от града получават висше образование в областта на икономиката, маркетинга, финансите, но не се завръщат на работа в гр. Кула.

Няма изградени младежки асоциации или други форми на сдружаване на производителите от даден сектор.

Младите хора не желаят да влагат инвестиции в района.

3.3. Анализ на земеделието в община Кула и младите хора, инвестиращи в него

Селското стопанство е традиционен отрасъл за община Кула, съществуващите почвено-климатични и трудови ресурси са благоприятни за неговото развитие, съществуват добри условия за развитие на животновъдството и производство на екологично чисти млечни и др. продукти. На територията на град Кула и общината има около 15 регистрирани млади земеделски производители, които се занимават предимно с животновъдство, отглеждане на крави и само 3 – с растениевъдство, предимно зърнени култури.

Освен традиционните видове продукти – зърнени култури, зеленчуци, слънчоглед и др., има предпоставки за отглеждане на нови, алтернативни култури – овошни видове, технически култури и др. Няма млади хора насочили труда, възможностите и знанията си в тази насока.

Няма функциониращи кооперации и сдружения на млади земеделски производители на територията на общината.

3.4. Процеси и тенденции в социалната сфера и политика за насърчаване на трудовата заетост и намаляване на безработицата сред младите хора.

Социалните проблеми в община Кула са сериозни – нивото на безработица е сравнително високо – 12,82 на сто от икономически активното население на общината (към 30 септември 2008 г.). Висока е трайната безработица (над една година) и младежката безработица. По Национална програма „От социални помощи към осигуряване на заетост“ в община Кула работят 164 лица.

Наблюдават се засилени миграционни процеси към по-големите градове и към чужбина. Много млади семейства напускат общината и държава заедно с децата си, който факт се отразява негативно на демографския баланс на общината. Населението е застаряващо, раждаемостта ниска.

Образователното равнище сред младежите е около средното, в съответните институции работят достатъчно квалифицирани кадри, като преобладават такива с хуманитарно образование и икономическо. Има търсене на високкоквалифицирани кадри с техническо образование – инженери, архитекти и др. Община Кула полага особени усилия в това отношение и осигурява стипендии на студенти от подобни специалности, които са сключили договор след завършване на висшето си образование да работят на територията на община Кула.

На територията на общината има здравно и образователни заведения, които да задоволяват специфичните потребности на населението и най-вече на младите хора – с възможността децата им да получават нужното образование – предучилищно, основно, средно. Демографският срив през последните години наложи закриването на част от учебните заведения в по-малките населени места, където се налага децата да пътуват или заедно с

родителите си да живеят в гр. Кула.

В община Кула има две социални заведения с много добри условия, в които ръководният и обслужващият персонал почти 70% е от млади хора.

Доходите на младежите, заети по различни мерки и програми за заетост са ниски, като особено тежко е положението на представителите на ромския етнос, които имат остри социално-битови проблеми. Наблюдават се и изменения в трудовите им навици. Общинската администрация полага усилия за разрешаване на проблемите на социално слабите и интегриране на ромите в обществото чрез осигуряване на домове на семействата им и извеждането им от обособените гета с липса на елементарни хигиенни и битови условия.

Община Кула има много добри традиции в областта на културата. Духовният живот на град Кула повече от 120 години е съсредоточен в читалище „Просвета“, където се пази будно народностното самосъзнание, чудесния фолклор и обичаите на кулчани. Има изградени младежки танцов състав, театрална група.

3.5. Техническа инфраструктура

Община Кула разполага с 29,7 км второкласна републиканска пътна мрежа и 13,7 км – третокласни пътища. Общинската пътна мрежа се състои от общо 7 участъка с дължина 42,100 км. Състоянието им е добро, извършват се ежегодно ремонти.

Общата улична мрежа на селищата е 127 км. Развитието и благоустрояването на транспортната инфраструктура е основна задача на Община Кула.

В община Кула има две селища, които не са водоснабдени – Големаново и Извор махала. Всички селища имат изградена водопроводна мрежа, включително и горните.

Канализационната мрежа в гр. Кула е смесена – за битови и гъждовни води. Около 30% от населението е свързано с канализационната система за отпадъчни води. В останалите населени места няма изградена канализационна мрежа за отпадъчни води. На територията на общината няма изградена пречиствателна станция за отпадни води.

Селищата в общината имат стабилно електроснабдяване. Елподстанция се захранва от два електропровода и преразпределя енергия на 32 трансформатора.

Комуникационната мрежа е добре развита. Районна пощенска станция – Кула предоставя пощенски услуги на населението чрез 8 пощенски станции във всички населени места.

Далекосъобщенията се осъществяват от Националната телекомуникационна компания и мобилните оператори М-tel и ГлоВи. Всички населени места в общината са телефонизирани. Доставчици на интернет са телекомпанията и местният кабелен оператор – КТ „Кула“.

Това са добри предпоставки част от младите хора да живеят в селата от общината и при необходимост да посещават общинския център гр. Кула.

3.6. Околна среда и екологична политика

От изключителна важност са екологичните проблеми за младите хора, което в бъдеще ще се изправят пред последствията от грешките на миналото. На територията на град Кула няма учреден младежки орган за околната среда с цел установяване на екологичните приоритети в района.

Основната цел на SWOT анализа е да обедини всички изследвания и анализи, проведени във връзка с изготвянето на Младежка стратегия 2009–2013 на община Кула.

Цялостният SWOT анализ е изграден на база тематичните анализи, разработени от младежки работни групи, включващи основните социални и икономически партньори в общината.

СИЛНИ СТРАНИ

1. Наличие на младежки трудов ресурс.
2. Добри климатични условия, подходящи за развитие на земеделието с участие на младите хора (животновъдство и растениевъдство)
3. Наличие на условия за отглеждане на технически култури, овощни, ягодоплодни и хрестоовидни растения.
4. Традиции в шивашкото производство и наличие на запазено предприятие в тази сфера.
5. Традиции в производството на каучукови изделия, наличие на работещо предприятие със запазени мощности, възможност и практика за обмяна на работещи млади хора в сродно предприятие в Холандия.
6. Добра общинска политика по отношение на кадрите в образованието, здравеопазването, културата и социалната сфера и привличане на местни младежи, завършили образованието си на работа в града.
7. Добро, съвременно и качествено образование, осигурявано от СОУ „Васил Левски“ и възможност за задържане на младите хора в Кула.
8. Добра социална политика на общината, насочена към задържане на младите семейства в района.
9. Разработена програма за развитие на образованието, за интеграция на малцинствата и хора с увреждания.
10. Добри културни традиции с участието на младежки групи и състави.
11. Наличие на потенциал за развитие на ловен и риболовен, селски и културен туризъм, включително и трансграничен.
12. Наличие на възможност за кандидатстване за финансиране по оперативните програми и Програмата за развитие на селските райони.

СЛАБИ СТРАНИ

1. Демографски проблем. Засилени миграционни процеси извън общината и извън държавата. Много младежи напускат града и общината.
2. Висок процент безработица, висок процент безработни младежи без квалификация.
3. Ниски доходи на работещите млади хора; липса на мотивация за развитието.
4. Тесен кръг на интереси сред младите хора.
5. Липса на места за развлечения, отдих и спорт.
6. Липса на младежки земеделски сдружения и кооперации.
7. Липса на опит на младите хора за стартиране на собствен бизнес.
8. Нерешен жилищен проблем сред младите семейства.
9. Слаби предприемачески способности.
10. Недобро състояние на местната транспортна мрежа, ограниченост на транспортното многообразие.
11. Отдалеченост на общината и град Кула от големите административни и икономически центрове.
12. Ограничен достъп до Интернет от страна на младите хора и неинформираност за финансови източници от различни програми и фондове.
13. Липса на достатъчно неправителствени и младежки организации.

ВЪЗМОЖНОСТИ

1. Обновяване на общината и развитие на селското стопанство и някои отрасли на леката промишленост.
2. Поддържане и разширяване на инвестиционната политика в сферата на химическата промишленост, ангажиране на чуждестранните акционери в живота и проблемите на общината и младите хора.
3. Стимулиране на заетостта и насърчаване на предприемачеството. Подпомагане на най-уязвимите социални групи, в т.ч. младежи да 29 години.
4. Възможности и потенциал за реализиране на проекти във всички области – строителство и инфраструктура, социална сфера, култура и туризъм, трансгранично сътрудничество със съседна Сърбия и Черна гора.
5. Разширяване на съществуващата и изграждане на нова инфраструктура – пътища, ВИК, благоустрояване на населените места.
6. Подобряване на екосредата и развитие на екотуристическа дейност.

ЗАПЛАХИ

1. Общ икономически упадък, стагнация на трудовия пазар.
2. Неатрактивност на общината за привличане на инвестиции и задържане на младите хора.
3. Демографски срив и дисбаланс. Застаряване на населението на общината.

4. Закриване на учебни заведения и паралелки, съкращение на кадри, заети в образователната сфера, невъзможност за младите семейства с деца, които учат да останат по родните си места.
5. Липса на дългосрочна пазарна стратегия на производителите.
6. Липса на национална политика за стимулиране на инвеститорите в слабо развитите, гранични и пр. Общини.
7. Несигурни транспортни връзки, неразвита транспортна мрежа.

4. ВИЗИЯ/ОСНОВНА ЦЕЛ НА МЛАДЕЖКАТА СТРАТЕГИЯ

Обновена община, с участието на младите хора във всички сфери на икономическия живот и управлението, център на съвременно развити селскостопански отрасли, лека и химическа промишленост, подобрена инфраструктура и околна среда, възможности за развитие на туризма. Привличане на инвестиции за устойчиво развитие, създаване на трудова заетост, социален напредък и добър жизнен стандарт за всички членове на общината.

5. ПРИОРИТЕТИ, МЕРКИ НА МЛАДЕЖКАТА СТРАТЕГИЯ 2009–2013

- 5.1. Участие на младите хора в живота на общината, без оглед на тяхната етническа, социална и културна принадлежност.
- 5.2. Провеждане на политика за създаване на младежки асоциации, организации, групи, центрове с оптимална възможност за младежко участие и младежка политика в областта на спорта, културата, търговията, земеделието, социалните промени и др.
- 5.3. Насърчаване на трудовата заетост и намаляване на безработицата сред младите хора чрез разработване и внедряване на програми за заетост на икономическо и социално ниво, преодоляване пасивността на младите хора.
- 5.4. Учредяване на младежки орган за опазване на околната среда, с цел установяване на екологичните приоритети в града и общината.
- 5.5. Местната власт в рамките на своята компетентност, съвместно с младите хора да разработва програми, с които насърчава младежите за пълноценно участие в училищния живот и извънучилищните форми на ангажираност.
- 5.6. Насърчаване на учениците и младите хора да участват в международен културен обмен, чрез разработване на проекти по Трансеранично сътрудничество.
- 5.7. Местната власт заедно с представители на младежките организации да дискутират проблемите за злоупотреба с наркотици и алкохол сред младите хора и разработват профилактични и рехабилита-

- ционни стратегии.
- 5.8. Създаване на информационен център с база данни за младите хора, даващ пряка информация по въпроси свързани разработване и кандидатстване с проекти по оперативните програми, намиране на временна работа, професионални ангажименти, обучение, спортни прояви.

6.ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Съкращения към таблицата:

МП – международни програми

ДБТ – Дирекция Бюро по труда

ЧФ – частни фирми

НП – национални програми

ДСП – Дирекция социално подпомагане

ОБ – общински бюджет

Приоритет/мярка/действие	Стойност	Проектна готовност	Година на реализация	Отговорна институция
1. Създаване на младежка асоциация или сдружение на земеделски производители			2009–2010	ЧФ
2. Осъществяване на трансграничен туристически и културен обмен със Сърбия и Черна гора.		9a	2009–2011	Община НПО
3. Професионално обучение на безработни младежи без квалификация	9500	14 лица	2009	Д"БГ" НПО
4. Създаване на възможности за ползване на качествена интернет връзка в лобчето селища на общината			2009 –2011	Община Кула ЧФ
5. Създаване на информационен център с база данни за младите хора			2010	Община Кула
6. Учредяване на младежки орган за опазване на околната среда			2009	НПО

СТРАТЕГИЯ ЗА МЛАДЕЖКО РАЗВИТИЕ ОБЩИНА ЛОМ

(2008–2013 г.)

I. ОБОСНОВКА

Настоящата Стратегия за младежко развитие е документ разработен в рамките на проект „Градове, благодетелстващи младежта“ по Програма ФАР, «Развитие на гражданско общество» 2005 на Европейския съюз, реализиран от Свободен Младежки Център – Видин, Агенция за регионално развитие и бизнес център 2000 – Монтана и общините Лом, Берковица и Кула, в качеството на асоциирани партньори. Стратегическият документ е разработен в съответствие със Стратегията за национална младежка политика, Европейска харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите, Областната стратегия за развитие на Област Монтана 2005–2015 г. Стратегия на Северозападен планов район 2007–2013 и общинският план за развитие на Община Лом за периода 2007–2013 г.

В процеса на изготвяне на Стратегията за младежко развитие се очертахта главните насоки за развитие на младежите в общината. Спазен е принципа на координация и единодействие от страна на всички институции, работещи по проблемите на младежта и дефинирана генерална цел за създаване на благоприятни условия за съхранение, развитие и инвестиране в младежта като социален капитал на страната и региона. Документът е в синхрон с метода на координация и се вписва в новата рамка за сътрудничество в областта на младежката политика в Европа.

В рамките на проекта бяха проведени срещи и обучения с младежи, представители на младежките структури от общината, НПО и др. заинтересовани страни в гр. Лом. Тези срещи помогнаха да се открият проблемите и вземе предвид мнението на общността – гражданите, които живеят и работят в община Лом и ще останат и в бъдеще да живеят и работят в Лом. Именно техните възгледи, нагласи и намерения са важна гаранция за осъществяването на настоящата стратегия.

II. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

Община Лом е разположена в Северозападна България на площ от 323,894 кв. км., с общински център град Лом. Тя попада в областта на Западната Дунавска равнина. На север граничи с р. Дунав, която е северната гърбава граница на Република България, на изток с община Вълчедръм, на юг с общините Якимово, Медковец и Брусарци и на запад с община Димово. Територията на Община Лом съставлява 8,9% от общата територия на областта и е втора-

та по големина след Община Монтана, както по територия така и по население.

Състоянието на младите хора в общината и мястото им в обществото са едни от важните приоритети на Общинска администрация Лом и обуславят необходимостта от създаването на дългосрочна политика по отношение на младежта в контекста на приемането на Република България в Европейския съюз.

Наблюдава се устойчиво неравномерно разпределение на безработицата по социално-демографски групи. Като трайно засегнати от безработицата е оформена групата на младите хора, на лицата с основно и по-ниско образование, лицата с намалена трудоспособност, а в отделни периоди от време – жените и лицата над 50 години.

Младежката безработица (от 19 до 29 г. вкл.) за последните години запазва стабилни позиции от общо регистрираните безработни лица. Безработицата сред младежите се отразява неблагоприятно върху настоящата и бъдещата им реализация. Основни причини за безработицата сред младежите са: несъответствие между броя на завършилите учебни заведения с определени професии и специалности и реалното търсене на пазара на труда; изискванията на работодателите да наемат на работа работници и специалисти с професионален опит и трудов стаж; липса на квалификация, специалност и професия сред част от безработните младежи. Необходимо е общината да стимулира предприемачите за привличане на тази възрастова група при назначаване и насърчаване създаването на допълнителни възможности за квалификация и преквалификация.

Осигуряването на заетост на младите хора е условие за предстоящото им трудово и социално реализиране. Важно е да се създават и поддържат условия за подобряване на пригодността и осигуряване на заетостта на младите в условия на пазарна икономика.

Равнището на младежка безработица в България е по-високо от средното за страните от Европейския съюз. На пазара на труда, младежите са значителна по размер група от лица в неравностойно положение. Причина за това е несъответствието между броя на младежите с дадена професия и реалното търсене; ниското равнище на професионална квалификация, неточна професионална ориентация, липса на трудов опит.

За борба с младежката безработица и с оглед осигуряването на достъп до работни места в страните-членки на ЕС трябва да се търсят възможности на всеки безработен млад човек да се предлага нов старт. Пригодността за заетост и равнището на безработица сред младежите като генерационен приток на работна сила, са важни индикатори за заетостта в по-високите възрастови групи в бъдеще.

Времето, в което живеем поставя редица изпитания пред децата и младите хора. Те трябва да се справят с много проблеми от всякакъв харак-

тер, при това едновременно. Много от погростащите не съумяват да намерят своето място в обществото. Те попадат в неподходяща среда, която се оказва убийствена за тяхното развитие (наркомани, секти, младежки субкултури, тютюнопушене и алкохол и всички вредни влияния на съвременния свят)

Едновременно с това на територията на града ни съществуват младежки и детски прояви от различен характер; спортен, културен, образователен и др. Младите хора се обединяват в клубове и организации, водени от свои персонални потребности или групови интереси. Тези прояви имат своя вътрешна логика и воля за развитие и осъществяване, но в повечето случаи се развиват стихийно, неорганизирано, като комуникациите помежду им са ограничени.

Отчитайки ролята, която младежката общност играе в общественния живот, както и специфичните особености и проблеми на децата и младежите в Лом, акцентите в разработването на програмния документ са насочени към създаване на условия за комуникации между младежките организации, органите на местна и държавна власт. С оптимизиране на резултатите от младежките и детски дейности на местно равнище се цели да се осмисли свободното време на погростащите, да се стимулира тяхното съзряване, чрез работа в атмосфера на толерантност, освободеност и въображение, чрез изпълнение на поетите отговорности. Голяма част от талантите и уменията на младежите остават неразкрити, неизползвани и загубени за обществото. Работата в екип, преодоляването на трудности и поемането на отговорности допринасят за личностно израстване. Усещането за създаване на нещо стойностно им създава самочувствие и допринася да се чувстват пълноценни граждани.

Гражданско участие на младите хора е свързано с прилагане принципите на Европейската харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите. Всички млади европейци, вкл. и в Лом, трябва да имат равен достъп до европейска информация и само така ще бъдат пълноправни граждани на общото европейско пространство. Включването на Лом като регионална точка на уникалната програма Евродеск, ще подобри достъпа до единствената Европейска информационна мрежа, посветена на осигуряването на европейска информация за младите хора, адаптирана и предназначена за младите хора. Чрез работата в мрежа и чрез информационните средства програмата предлага и качествен тренинг и подкрепа на всички, които работят с млади хора.

Младите хора декларират желание да се включат в обществения живот за решаване на собствените си проблеми, като вземат участие в граждански организации. В общината работят младежки неправителствени организации, които реализират младежки инициативи и дейности на местно, национално и европейско ниво.

IV. ПРОБЛЕМИ

След поредица проведени срещи и разговори, се очертаха основните проблемни области, констатирани от младежите на Лом:

1. Липсва доверие от страна на младите хора в институциите.
2. Липсва ясно откроена и нормативно гарантирана държавна и местна младежка политика.
3. Липсва единна национална програма за младежки дейности, която да обхваща всички институционални нива – държавно, регионално, местно.
4. Липсва връзка и координация между различните държавни и местни структури, работещи с младите хора.
5. Липсва ефективна система за наблюдение, анализ и контрол върху явленията и процесите сред младежта от страна на институциите, които са пряко ангажирани с нейното образование, развитие и реализация.
6. Липсва достатъчна грижа от страна на местната власт за младите семейства, в т.ч. ефективна жилищна политика.
7. Липсва мотивация и инициативност на младите за участие в обществения живот, както и увереност в собствените им сили да променят ситуацията в страната.
8. Липсва интерес и инициативност от страна на младите хора.
9. Липсва професия „Младежки работник“, произтичаща от препоръките на Европейската харта за участие на младите хора в живота на общините и регионите.
10. Липсва информация за възможностите, които се предлагат на младите хора за изява, както и за наличието на добри практики по места.
11. Липсва достатъчно добро познаване и използване на възможностите на неправителствените организации от местната и централната власт за решаване на младежки проблеми и осмисляне на свободното време на младите хора.
12. Липсва достатъчен финансов и материален ресурс за развитие на дейностите на неправителствените организации.
13. Липсва нормативна уредба за регламентиране на доброволческия труд у нас.
14. Липсва професионална подготовка на експертите и общинските съветници за работа с младежта.
15. Липсва система за стимулиране на държавни и общински служители, работещи извън служебните си ангажименти с млади хора.
16. Липсва ясна схема за финансово подпомагане дейността на Студентските съвети и Ученическите съвети, гарантиращи тяхната относителна самостоятелност в рамките на българското училище и ВУЗ.
17. Липсва достатъчна МЛАДЕЖКА БАЗА – в т. ч. и спортна.
18. Липсват нужните съоръжения за достъпна и безопасна среда за млади хора с увреждания – в институции, държавни учреджения, младежки

- центрове и др.
19. Липсва гласност за санкциите, наложени на институции, организации или физически лица, неспазващи нормативната уредба, отнасяща се до децата и младежта.

V. АНАЛИЗ НА СИЛНИ И СЛАБИ СТРАНИ (SWOT) АНАЛИЗ

Въз основа на извършения анализ и след отчитане мненията на местните заинтересовани страни в Лом, бе съставена следната матрица на силните и слабите страни, възможностите и заплахите пред младежкото развитие в общината:

Силни страни

Стратегическо географско положение и добри транспортни връзки Паневропейски коридори № 4 и № 7 – Река Дунав, с възможност за трансгранично сътрудничество в областта на младежките политики с Румъния, Сърбия и Черна гора.

Богато историческо, културно и архитектурно наследство, като предпоставка за развитие на туризъм.

Действащи микро, малки и средни предприятия, с превес на микро предприятията, създадени и управлявани от младежи.

Наличен трудов ресурс, с висше и средно образование в трудоспособна възраст.

Добре развит стопански сектор (шивашка, хранително-вкусова и преработвателна промишленост и металообработка), със голям брой заети младежи.

Наличие на голям брой училища, включително специализирани техникуми и паралелки с интензивно изучаване на чужди езици.

Съществуващи активни неправителствени организации в областта на спорта, туризма, образованието и културата.

Има действащ младежки парламент, еко-клубове, клубове по интереси, кръжоци по рисуване, пеене, местни занаяти, приложни изкуства.

Наличие и активна дейност на няколко танцови състави, театрални групи, хорове в града.

Активно участие и добро представяне на младежи на национални и международни конкурси, фестивали, турнета, спортни състезания.

Слаби страни

Обезлюдяване и застаряване на населението, влошаване на съотношението между работещо и неработещо младо население.

Високо равнище на безработица сред младите хора.

Ниски доходи и стандарт на живот.

Засилени миграционни и емиграционни процеси.

Изоставане в квалификацията на работната ръка и несъответствие с пазарното търсене.

Липса на поддържани места за развлечения и спорт.

Липса на мотивация и ниско ниво на подготовка сред младите.

Малък брой млади семейства в града, ниска раждаемост сред младите двойки, липса на собствени жилища.

Неинициативност сред младите хора за стартиране на собствен бизнес.

Липса на стимули за насърчаване на предприемачеството.

Възможности

Използване на финансирането от програмите на ЕС, с акцент на младежкото развитие, като възможност за неговото стимулиране, подкрепа на младежките дейности и идеи.

Развитие на кластери за повишаване на конкурентоспособността; привличане на преки чуждестранни инвестиции за нарастване на заетостта.

Създаване на заетост за стимулиране на малкия и среден бизнес, изграждане бизнес информационни центрове, участие в програми на национално ниво и програма „Младежта в действие“, с цел привличане на младежи и повишаване на активността им.

Възможности за партньорство между младежки организации и местната власт за кандидатстване по проекти.

Привличане на средства за млади предприемачи, млади фермери и новосформирани фирми от Програмата за развитие на селските райони.

Кампании, семинари и обучения за повишаване на информираността сред младите хора, относно възможностите за бъдещото им развитие.

Заплахи

Задълбочаване на негативните демографски тенденции и обезлюдяването

Невъзможност на националния бюджет да съфинансира дейностите по европейските фондове поради нисък административен капацитет и заобикаляне на България от транзитните финансови потоци.

Навлизане на инвеститори, които нямат за цел да развият производството и да наемат местни хора.

Висок дял на емиграция от млада и висококвалифицирана работна сила.

Частично или пълно спиране на финансирането на проекти от ЕС, поради неизпълняване на поети ангажменти на национално ниво.

Липса на приемственост сред младите хора в общината.

VI. ЦЕЛИ И ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

Настоящата Стратегия има за цел да създаде устойчиви механиз-

ми за съхранение, развитие и инвестиране в младежта като социален капитал на Община Лом, България и Европейския Съюз.

Стратегията за младежко развитие е насочена към следните целеви групи – младежи от 16 до 18 години – непълнолетни лица, и от 18 до 30 годишна възраст.

1. Стратегически подцели:

Дългосрочни цели

1. Повишаване ролята на младите хора в българското общество в контекста на процесите на присъединяване на страната към ЕС;
2. Проучване и внедряване на европейски модели за работа с младото поколение;
3. Създаване на предпоставки и поощряване самоорганизирането на българските младежи с цел сформирани на нови организации и укрепване капацитета на съществуващите;
4. Провеждане на информационна политика, приоритетно насочена към младите хора;
5. Създаване на условия за толерантност и равнопоставеност сред младото поколение.

Средносрочни цели

1. Насърчаване на активността на младежите и развитие на дейности и инициативи, насочени към социално включване на младите хора в гражданското общество;
2. Популяризиране и защита на човешките права и насърчаване на междуетническата толерантност и диалог;
3. Насърчаване на общественополезни младежки дейности в община Лом и региона;

Краткосрочни цели

1. Поощряване на младежката креативност и творчески потенциал:
 - Социална и културна интеграция на младите хора в обществото – чрез диалог и обмен на културни традиции на различни етноси
 - Личностно развитие и формиране на ценностна система;
2. Повишаване на мотивацията за трудова заетост и участие в доброволчески дейности:
 - Подобряване на уменията и знанията на младите хора с оглед повишаване на конкурентоспособността и адаптивността им към спецификата на трудовата среда в регионален мащаб;
 - Популяризиране на доброволческия труд като форма на активна гражданска позиция и обществено полезна дейност;

3. Здравословен начин на живот и превенция на негативни социални явления:
 - Създаване условия за формиране на положителни нагласи на младите хора към дейности в областта на екологията и природосъобразния начин на живот;
 - Превантивни мерки, обмяна на опит и добри практики за ограничаване на негативни социални явления.
4. Насърчаване на сътрудничеството между младежките организации на местно и регионално ниво за защита на младежките интереси и потребности:
 - Подкрепа в развитието и управлението на младежките организации и обучение на младежки лидери.
5. Насърчаване на гражданската активност и гражданската отговорност.

VII. ПРИОРИТЕТИ

1. Повишаване качеството на живот на младите хора и формиране на отговорност към собственото им здраве, здравна просвета и култура с цел превенция на зависимостите – наркомания, алкохолизъм, тютюнопушене, СПИН и други болести;
2. Ангажиране на младите хора в обществения живот на Община Лом и намаляване на социалната им пасивност при вземане на решения по засягащи ги въпроси, вкл. чрез мотивация за доброволен труд, като алтернативна форма за социална активност;
3. Стимулиране личностната реализация на младите хора при условията на повишените изисквания на съвременния пазар на труда и образование на всички нива (регионално, национално и международно), като основно средство за развитие на местните човешки ресурси;

VIII. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ по приоритети

ПРИОРИТЕТ 1. Повишаване качеството на живот на младите хора и формиране на отговорност към собственото им здраве, здравна просвета и култура с цел превенция на зависимостите – наркомания, алкохолизъм, тютюнопушене, СПИН и други болести;

Мярка 1: Прилагане на съвременни инструменти, стимулиращи развитието на местен бизнес и иновации, влияещи пряко на нивото на живот на младите хора.

Дейност 1. Създаване на местен фонд за финансиране на иновационни проекти, с приоритетна подкрепа на икономически агенти и кооперативи, сформирани от млади хора, чрез партньорство между Община Лом и външни финансиращи организации;

Дейност 2. Изграждане на инкубатор за стартиращи на микро и малки предприятия и частни предприемачи с преобладаващ младежки дял в сгради общинска собственост с помощта на еврофинансиране по ОП „Човешки ресурси“ и „Конкурентоспособност“.

Дейност 3. Насърчаване развитието на дребен бизнес и занаяти за предприемачи от ромски произход, чрез предоставяне на обучение, оборудване или друга действена подкрепа като делови съвети и бизнес-планиране

Дейност 4. Стимулиране на пазарно ориентирани технологични проекти, разработени от младежи – студенти и работещи на територията на община Лом, съвместно с научни институти;

Дейност 5. Подпомагане на маркетингови дейности в услуга на местния бизнес с младежко участие, чрез дейността на общинския Център за трансгранично сътрудничество;

Дейност 6. Създаване на информационен и консултантски център към ОЦТС, който да обслужва всички млади хора и да осигурява пряк достъп с информация широк спектър: развлечения, спорт, култура, жилищно устрояване, младежки сдружения, временна работа, професионална ориентация и обучение.

Дейност 7. Общинският съвет в Лом и Общинската администрация да помагат за жилищното устрояването на млади хора със социални или семейни проблеми;

Дейност 8. Създаване на местни гаранционни фондове, които да подпомагат младите хора в закупуването на жилища или продажба „на зелено“ в инвестиционни жилищни проекти.

Мярка 2. Реализиране на специални политики, насочени към рисковете на хилядолетието, с цел формиране на съзнателен избор и модел сред младежите, както и стимулиране на местни инициативи.

Дейност 1. Обучение на млади социални работници, доброволни сътрудници и лидери на организации, които се занимават с профилактика и рехабилитация на алкохолизма и наркоманията сред младите хора,

Дейност 2. Разработване на здравна младежка стратегия и участие в различни проекти и програми;

Дейност 3. Организиране и приваждане на здравните кабинети в училищата и социалните заведения към изискванията на Закона за здравето;

Дейност 4. Участие на млади здравни специалисти при разработването и реализирането на програми за здравно образование и физическо развитие в училищата и Дома за деца лишени от родителска грижа;

Дейност 5. Съвместно разработване с ДКЦ-1, Общинска болница „Св. Николай Чудотворец“ и НПО на програми за подобряване достъпа до здравни услуги на рискови групи от населението на Община Лом и осъществяване на превенция на риска;

Дейност 6. Ограничаване с помощта на Местната комисия за борба с

противообществени прояви на малолетни и непълнолетни – (МКБППМН) и Детска педагогическа стая сѐм РПУ – Лом на вредните за здравето навици сред подрастващите и младежите: тютюнопушене, употреба на алкохол, наркотични вещества, недостатъчна физическа активност;

Дейност 7. Подобряване на материалната база на общообразователни и професионални заведения на територията на общината. Организиране на масови спортни прояви за ученици и младежи.

Дейност 8. Създаване на стимули и повишаване на квалификацията на учителите, занимаващи се сѐ спорт и туризъм, като приоритет за общината.

Дейност 9. Активизиране и популяризиране на спорта. Подпомагане на местни, квартални и училищни спортни и извънкласни клубове. Организиране на спортни празници, насърчаване извън урока на младежи, които не се занимават активно сѐ спорт

Мярка 3. Насърчаване участието на младите хора в разработване на конкретни проекти и инициативи за формиране на здравословна животна среда.

Дейност 1. Планиране и осъществяване на акции от младежи-доброволци на мероприятия по дезинфекция, дезинсекция и дератизация на обществената среда, особено в крайградските зони;

Дейност 2. Създаване на мобилни групи за сексуална просвета и семейно планиране за младите хора от цялата Община Лом, вкл. с 9-те кметства.

Дейност 3. Ограничаване на рисковото сексуално поведение и употреба на психоактивни вещества сред подрастващите и младежите чрез разгръщане на информационна кампания;

Дейност 4. Осигуряване на достъп до здравни услуги за улесняване включването на младежи роми в здравноосигурителната система.

Дейност 5. Въвеждане на здравни медиатори от ромски произход за подобряване на здравната информационна среда в ромската общност.

Дейност 6. Активизиране на Общинския здравен център за медицинско обслужване на ромското население в кв. Младеново, чрез кампании, консултации и образователни курсове сред уязвими групи като ромски жени и деца.

Дейност 7. Прилагане на специална политика по отношение на девойките и младите жени в Община Лом, при формиране на комитет за координиране на политиката на равенство между половете.

Дейност 8. Подготовка на млади образовани жени, от формирания комитет, за ръководна роля в обществения живот на Лом и изискване на специална квота за жени в публичния сектор, включително и за постове и отговорности на най-високо местно равнище.

Дейност 9. Стимулиране на местни и регионални органи на младежка активност във всякакви инициативи и мероприятия, за задълбочаване глобалния поглед на поколенията върху проблемите на околната среда за повишаване

на личното съзнание и обществената отговорност при опазването на средата и климата.

Дейност 10. Разширяване на дейностите по проектите за борба срещу разпространението на ХИВ/СПИН и наркоманиите, както и работата на пробационна служба Лом;

Дейност 11. Създаване на общодостъпна спортна среда за хората с трайни увреждания с доброволен труд. На територията на града съществуват реално малко спортни обекти, чиято материалната им е адаптирана и безопасна – с охрана, отговаряща на съвременните изисквания за спорт и физическо възпитание;

ПРИОРИТЕТ 2. Ангажиране на младите хора в обществения живот на Община Лом и намаляване на социалната им пасивност при вземане на решения по засягащи ги въпроси, вкл. чрез мотивация за доброволен труд, като алтернативна форма за социална активност;

Мярка 1. Оптимизиране на институционалните условия, определящи участието на младите хора в решенията и разискванията, които ги засягат

Дейност 1. Въвеждане на длъжност „Младежки делегати“ в местните и регионални органи на управление – партияте и местните органи да потърсят начини в рамките на действащото местно законодателство да въведат подобна длъжност, която трябва да бъде заемана от млад човек, назначаван например по предложение на младежките сдружения, който ще следи за последователността на младежката политика и ще координира свързаните с потребностите на младежта решения.

Дейност 2. Въвеждане на Споразумения за сътрудничество – едно от средствата, с помощта на които младите хора могат да изразяват отношението си и да подобрят ролята и положението си в общността – важен ключ към практическо участие на младите хора в обществения живот.

Дейност 3. Органите на управление подготвят с подходящи мерки ръководители на младежки клубове, лидери на организации и на млади социални работници, които играят съществена роля в живота на местно и регионално равнище.

Дейност 4. Създаване на местен професионален център, който да осигурява специализирана помощ за младежи, срещнали сериозни трудности в намирането на работа поради липса на необходимата квалификация или поради социални или семейни пречки;

Мярка 2. Следване на политика на подкрепа за организирана социално-културна дейност – младежки сдружения и организации, младежки групи и общински центрове, които работят наред със семейството и училището и професионалните организации.

Дейност 1. Насърчаване и приобщаване на младите хора в консултантски структури, обединяващи представители на местните или регионални избираеми органи, хора, отговорни за вземането на икономически решения, лидери на сдружения и архитекти

Дейност 2. Разработване на гъвкави форми за асоцииране, като например младежки центрове по териториален принцип – в кметства, квартали или младежки групи. Те са организирани от самите млади хора и прилагат активна политика към околната среда, като поемат пряка отговорност за проекти и имат роля в свързаната с тях политика.

Дейност 3. Младите хора да получат достъп до съвременни средства за изява и комуникации и до съвременни технологии като участват активно в организацията и ръководството на местните обществени дела.

Дейност 4. Участие в създаване на комуникационни центрове – местни и регионални радиостанции и телевизионни канали, в които младите хора да участват активно.

Дейност 5. Изграждане на Структура за съвместно управление на проекти и програми по въпросите на безработицата – на икономическо и социално ниво, като така се насочи вниманието към един от факторите, които правят младите хора изолирани от общността.

Дейност 6. Осигуряване на материална база като помещения, информационни канали и техническа помощ, които са от съществено значение за творческата и културна дейност на младите хора;

Дейност 7. Подкрепа (чрез договорна финансова помощ, освобождаване от данъци и такси и помощ под формата на обучение и оборудване) на дейността на младежките организации, младежките и клубове, които са важна особеност на социалната сцена на местно ниво – особено онези, които се занимават с младежите в неравностойно положение.

Дейност 8. Участие на младите хора в училищните структури, за да опознаят механизмите на демокрацията;

Дейност 9. Изграждане на устойчиви структури на МЕСТНАТА ВЛАСТ (дирекции, отдели, сектори) – компенсиращи текучеството на кадри в неформалните младежки образования, като Ученически съвети.

Дейност 10. Участие в създаване на ЕДИННА система за информация на национално ниво, относно възможностите на младите хора за работа, пътувания, организиране на свободното време, включване в проекти и др.

ПРИОРИТЕТ 3. Стимулиране личностната реализация на младите хора при условията на повишените изисквания на съвременния пазар на труда и образование на всички нива (регионално, национално и международно), като основно средство за развитие на местните човешки ресурси;

Мярка 1: Социално интегриране на младежката общност на територията на Община Лом към новите изисквания на пазара на труда на

различни нива.

Дейност 1. Реализиране на проекти за младежка мобилност – обмен на млади работници или студенти в държавите-членки на ЕС, особено актуални след приемането на България в ЕС.

Дейност 2. Поощряване на младите хора да участват пълноценно в училищния живот и свързаните с него дейности, като например извънучилищните дейности и ученическият обмен.

Дейност 3. Младежки обмен и многостранни връзки между младежите и училищата в европейски общини, които ги подготвят за живот в едно мултикултурно общество.

Дейност 4. Международно побратимяване на училища, мултикултурен ученически обмен и различни европейски мрежи със стратегическо значение за регионално развитие в Европа и по-висока степен на интеграция

Дейност 5. Провеждане на мерки на пазара на труда, агресирани до лица, заплашени от изключване от пазара на труда;

Дейност 6. Осигуряване на необходимите ресурси за обучение и квалификация на възрастни, на трайно безработни и на групи лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда;

Дейност 7. Адаптиране на съществуващата и създаване на нова образователно квалификационна инфраструктура с многоцелево предназначение (за нуждите на професионалното образование, за целите на обучението през целия живот, за преодоляване на слабограмотността за роми);

Дейност 8. Провеждане на активна политика в пазара на труда, ориентирана към заетост на рисковите групи и на групите в неравностойно положение по отношение на достъпа до заетост;

Дейност 9. Превенция на младежката и дългосрочната безработица;

Дейност 10. Мерки за увеличаване достъпа на безработни роми до информация за свободни работни места и програми за квалификация.

Дейност 12. Настърчаване участието на ромски неправителствени организации в предоставянето на някои видове услуги (подобряване на комуникацията с ромската общност, обучения за предотвратяване на дискриминацията и др.)

Мярка 2: Повишаване качеството на предлаганите образователни услуги. Развиване на таланти, интегриране на малцинствени групи и на деца със специфични образователни потребности в училище.

Дейност 1. Подкрепа за млади семейства с ниски доходи, чиито деца посещават предучилищни паралелки и създаване на база данни за ромското образование с цел преодоляване на дискриминацията.

Дейност 2. Прилагане на съвременна европейска образователна система, съобразена с нуждите на пазара на труда в т.ч. подобряване на достъпа до средно, полувисше и висше образование, както и образователни възмож-

ности за младежи до 35 годишна възраст.

Дейност 3. Прилагане на дейности за предотвратяване на преждевременното напускане на училище от ромските деца и най-вече на ромски девойки заради ранни бракове – разяснителни и информационни мероприятия сред ромските семейства, включване в национални и регионални кампании по проблема.

Дейност 4. Повишаване квалификацията на педагогическия персонал и капацитета на учители за работа в мултиетническа среда. Въвеждане на помощник на учителя от ромски произход;

Дейност 5. Реформа в учебните планове, въвеждане на обучение по ромски език, борба с предразсъдъците и възпитаване в толерантност.

Дейност 6. Инициране и осъществяване на културни прояви, конкурси, изложения и други промоционални прояви;

Дейност 7. Осъществяване на проекти за културно сътрудничество с акцент насърчаване на млади таланти в т.ч. за ромски деца.

Мярка 3: Прилагане на стратегии за учене през целия живот, включително подобряване и ефективността на системата за образование и обучение

Дейност 1. Осигуряване на необходимата професионална квалификация за постигане на модерна работна сила на основата на знанието;

Дейност 2. Подпомагане на професионалната кариера и намаляване негостига на квалификация и диспропорциите на пазара на труда;

Дейност 3. Прилагане на програми образование и обучение през целия живот;

Дейност 4. Гъвкави системи за професионално образование и обучение, според търсенето на регионалния пазар.

IX. ПОТЕНЦИАЛНИ ИЗТОЧНИЦИ

Развитието на благоприятна инфраструктура за инвестиции, както подготовката на работната сила в региона ще бъде подкрепено с разработването на успешни проекти, търсещи финансиране по структурните фондове на ЕС, както и по други донорски програми на правителства и международни организации.

Местният капацитет за подготовка на успешни проекти е важен фактор за шанса на новите проектни предложения.

Оперативни програми по структурните фондове:

- Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
- Оперативна програма „Конкурентоспособност“
- Оперативна програма „Околна среда“
- Оперативна програма „Регионално развитие“

- Оперативна програма „Транспорт“
- Оперативна програма „Техническа помощ“
- Оперативна програма „Административен капацитет“
- Национален план за развитие на селските райони 2007–2013 г.
- Национален стратегически план за рибарство и аквакултури 2007–2013 г.

Инструменти за трансгранично сътрудничество

- Оперативна програма „Европейско териториално сътрудничество между България и Румъния 2007–2013 г.“
- Програма за трансгранично сътрудничество България – Сърбия

Други донорски програми – програми на организации от системата на ООН, ГЕФ

- програми на Норвегия, Дания, Япония
- програми на Световната банка, Европейската банка за развитие и внедряване
- програма „Младежки дейности 2008–2010 г.“ на ДАНС

X. ТЕРИТОРИЯ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ – на всички нива

1. Европейско сътрудничество и младежка политика

Предстои създаване на условия за многостранно международно сътрудничество в младежкия сектор със страните членки на Европейския съюз с представители на Европейския младежки форум.

Той е международна организация, съставена от национални младежки съвети и международни неправителствени организации, които представляват интересите на младите хора от цяла Европа. Служи за проводник на потока от информация и мнения между младите хора и упълномощените да взимат решения главно в Европейския съюз. Съвета на Европа и Организацията на обединените нации. В него членуват 93 национални младежки съвета и международни неправителствени организации, които сами по себе си са федерации, обединяващи десетки милиони младежи от всички европейски държави.

Целта на дейността на Европейския младежки форум е да даде възможност на младите хора да участват активно в изграждането на Европа и на обществото, в което живеят. Неговата платформа е да увеличи степента на участие на младите хора и на младежките организации в обществото и в процеса на взимане на решения, да насърчава обмяната на идеи и опит, взаимното разбиращане и осигуряването на еднакви права и възможности за младите хора в Европа.

2. Развитие на национална младежка политика

Развитието на национална младежка политика в контекста на членството на България в Европейския съюз ще се осъществи чрез:

- създаване на механизми за координация между институциите, работещи по проблемите на младежта на местно и регионално ниво
- национално представени неправителствени младежки организации с местно представителство
- водещи европейски и световни организации, работещи по проблемите на младежта съвместно с местни, регионални и национални организации

За осъществяването на местната младежка политика се предвижда разработване на съвместни програми и проекти от институции, работещи по проблемите на младежта, с цел подобряване благосъстоянието на младите хора в Община Лом.

3. Развитие на регионалната младежка политика

Съгласно Европейската харта за участието на младите хора в живота на общините и регионите, регионалната младежка политика ще се реализира, чрез създаване на партньорски взаимоотношения с местните младежки и неправителствени организации, областни и общински администрации и Националното сдружение на общините в България. Основната насока в развитието на регионалната младежка политика ще бъде популяризация на Хартата по места и създаването на младежки пространства и зони.

4. Индивидуално и групово ниво на младежите

На това ниво дейностите ще бъдат насочени към равноправен достъп на младите хора от Община Лом до Интернет – сайтове и портали за младежка информация. Участие в изготвяне и разпространение на специализирани младежки издания – бюлетини, младежки справочници, публични регистри на действащи младежки организации, младежки електронни и печатни издания.

Предстои създаване и прилагане на комплексна информационна политика по отношение на младите хора в страната, Северозападния регион и Община Лом в частност, както и провеждането на различни кампании, вкл. и Кампании с превантивна насоченост.

XI. РЕЗУЛТАТИ В ПАКЕТИ по приоритетни области:

1. Алтернативни възможности за прекарване на свободното време:

- Повишена роля на младите хора в гражданското общество в контекста на членството на Република България в Европейския съюз, чрез участието им в програми за младежки дейности;
- Приложени европейски модели за работа с младите хора, при разработването на програмите за младежки дейности;
- Увеличени брой доброволците в гражданските и младежките организации;

- Повишена информираност на младите хора относно възможностите за спорт през свободното им време;
- Увеличен брой кандидатстващи организации с проекти по Програма „Младежта в действие“;
- Повишен брой млади хора, практикуващи спортни дейности;
- Повишаване активна гражданска позиция и включени младите хора в дейности по превенцията на зависимостите – наркомания, алкохолизъм, тютюнопушене, СПИН и други болести, предавани по полов път;

2. Екология

- Активно участвали младежи и младежки организации в инициативи, посветени на почистването на градската част и парковете пространства.
- Проведени информационни кампании за повишаване на самосъзнание-то по отношение на екологията и опазването на околната среда;
- Развити и приложени нови форми на младежки туризъм и създадени условия за формиране на положителни нагласи на младите хора към дейности в областта на екологията и природосъобразния начин на живот;

3. Професионално ориентиране и услуги за младежи и бизнес

- Повишена активност и успешна реализация на младите хора на пазара на труда и оптималното използване възможности за повишаване на квалификацията, посредством формално и неформално образование, с оглед адекватна реакция на промените на пазара на труда.
- Мотивационно обучени млади хора с подобрени умения и знания, с оглед повишаване на конкурентоспособността и адаптивността им към спецификата на трудовата среда на регионално, национално и европейско равнище;
- Популяризиран доброволческият труд, като форма на алтернативна трудова заетост;
- Създаден пакет от стимули за стартиране на собствен бизнес, различни начинания и инициативи;

4. Образование

- Създадени алтернативни форми за обучение и обучителни курсове на база реалните нужди на фирмите и младежите от общината;
- Подобрена материална база в училищата;
- Повишен интереса към нуждата от качествено образование сред младите хора, посредством информационни кампании и различни инициативи.
- Бърз и качествен достъп до подходяща европейска информация, касаеща младите хора – специално селектирана, достъпна на локално, на национално ниво и on-line, отговаряща на нуждите на младите хора, за да бъдат пълноправни и активни европейски граждани;

ХІІ. Основна дейност, подкрепяща ХОРИЗОНТАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ЕК:

- *устойчиво развитие*
- *опазване на околната среда*
- *равни възможности за жени и мъже*
- *развитие на човешките ресурси*
- *информационно общество*

Информацията е ключът към активно гражданско участие в съвременния свят и тя в Лом има младежко измерение – разкриване на Евродеск -точка. Всяка година се провеждат нови селекции на Евродеск точки и Лом ще кандидатства през 2009 г. за тази привилегия пред Националния център „Европейски младежки програми и инициативи“.

Евродеск е най-голямата Европейска информационна мрежа, създадена по препоръка на Европейската комисия, която администрира съдържанието на Европейския Младежки Портал на ЕК (разпространяващ се на повече от 20 европейски езика), представлява част от официалния интернет портал на Комисията в т.ч. и за България и Румъния. Като жива и активна европейска информационна мрежа съдейства за обмена на информация между всички партньори, участващи в нея. Чрез нея напълно безплатно се разпространява европейска информация и консултации до широк кръг млади хора, младежки работници и младежки организации. **Евродеск предлага:**

- Информация за програмите на ЕС в областта на образованието, младежката мобилност, работа, свободно време, права, програми и политика
- Базата данни съдържа и широк кръг информация на европейско ниво, която касае младите хора.
- **Безплатен отговор** и съвет на въпроси, свързани с Европа;
- **Бърз достъп** до европейска информация on-line;
- осигуряване и превод на информация и новини, предназначени за Европейския Младежки Портал (www.eurora.eu.int/youth);
- специално развити **информационни средства** и **подкрепа** за професионалисти, работещи с млади хора и с европейска информация;
- **On-line Дискусионен Форум;**
- Тренини за тези, които работят с млади хора и с информация;
- Периодични публикации, касаещи европейската информация за млади хора;
- Промоция и представяне на европейска информация в различни области
- Информация за възможности за образование, обучение, работа и свободно време в цяла Европа
- Информация за действащи Европейски програми, които предоставят финансова помощ
- Информация за инициативи, проекти и партньори от цяла Европа

- Информация свързана с всички теми, касаещи младите хора – здраве, работа, свободно време и т.н.
- Контакти на институции и организации, имащи отношение към уполномощените обществени сфери;
- Предоставяне на достъп до база-данни, свързана с политиката на ЕС, налични програми и документи в рамките на ЕС и всички теми свързани с младежта.

Структура на работата и вписване на Лом:

Евродееск има по един национален партньор във всяка страна. Централното бюро на Евродееск в Брюксел координира работата на националните партньори, събира наличната информация от всички страни в съвръх, обработва я и я предоставя, чрез специфичен софтуер за ползване на регионалните бюра. В Европа съществуват над 900 местни Евродееск бюра, които ежедневно предоставят информация по телефон, електронна поща или на място.

Партньор на Евродееск мрежата в България е Националният център „Европейски младежки програми и инициативи“. Националната мрежа обхваща **20 регионални точки** в цялата страна, които включват, както общински, така и неправителствени организации. Ролята на всяка организация, която е регионална Евродееск точка има ангажимент всеки ден да е готова да отговори на запитванията, свързани с информацията, която е достъпна чрез Евродееск мрежата и която касае, въпросите, които ги вълнуват – за младежки лагери, младежки инициативи, за бригади в Европа, Доброволчество (що е това и как се става, каква е ползата от него), намиране на нови партньори и приятели от Европа. В съвременния свят на технологии това е най-бързата крачка към успех.

Работата на националните Евродееск партньори е свързана и с развитието и разпространението на Европейски младежки портал (**European Youth Portal**). Европейски младежки портал (www.europa.eu.int/youth) е официален младежки портал, който е част от Интернет страницата на **Европейската Комисия**. Порталът се администрира пряко от Европейската Комисия и съдържа подробна база-данни за всички европейски страни, в т.ч. и за България и Румъния, свързана с въпроси, касаещи младежката сфера, с младежки организации, програми и т.н. Ежеседмично националните Евродееск координатори получават информация за нови програми и конкурси, която превеждат от английски на български език и информацията се добавя на повече от **20 езика** на сайта на Европейския младежки портал. Евродееск националните партньори се кооперират с регионалните си точки да обогатяват данните на портала с актуална и разнообразна национална информация за организации, програми, ресурси и т.н.

Всеки национален офис на Евродееск развива собствен обем от информация на национално ниво, като същевременно е налице ежедневен обмен на

информация между всички национални партньори във връзка с конкретни въпроси, свързани с младите хора, а така също между регионалните партньори в рамките на отделните национални мрежи.

По този начин Евродеск е една жива и активна европейска информационна мрежа, която съдейства за обмена на информация между всички партньори, участващи в нея. Потребители на мрежата са млади хора и организации, които работят в младежката сфера.

XIII. БЪДЕЩИ НАСОКИ ЗА РАЗВИТИЕ

Приемането на стратегията ще докаже мястото си в структурите на местното самоуправление на територията на Лом, като реално действащ механизъм за осъществяване на политиката на местната власт по отношение на младежките организации, като част от гражданското общество, спорта и неправителствените организации, занимаващи се със сходна дейност. В този аспект в краткосрочен план ще бъде извършено следното:

- III **Проучване на интересите на младите хора по отношение на заетостта, образованието и свободното им време;** То има амбицията да постави открито проблемите на младите хора в Лом, да ги анализира на експертно ниво и да потърси пътища за ефективното им решаване, чрез финансиране на конкретни проекти.
- III **Разработване на ежегоден план на предлаганите от страна на Общината, образователни, спортни и културни институции, НПО и читалища услуги, свързани със свободното време на младежите;** Планът няма да се ограничава с разглеждане на механизми и технологии в техните конкретни измерения. Определящ ще бъде ежегодният график за реализация на отделните проекти на младежки, културни и спортни организации, които обхващат определени дейности, срокове и условия за реализиране в съответната приоритетна област.
- III **Публикуване на плана за развитие в брошура и на сайта на общината на Лом, както и популяризирането му в училищата на територията на община Лом и сред родителската общност;** Плана за развитие включва редица дейности, свързани с организиране на младежката активност в града – клуб дебати, младежко радиопредаване, младежка база данни, ателиета и курсове, кампании и младежкия online вестник и др. Наред с това в офиса на Общинския ЦТГС ежегодно ще отпечатва плана като брошура и ще предоставя на младежите информация и чрез уебстраницата на Община Лом. Налице ще е техническа възможност младите хора и организациите им да дефинират собствени проекти, да търсят информация за донори и да кандидатстват през тях. Ще имат възможност да използват познанията на персонала и доброволците, които са преминали обучения и имат из-

вестен опит в реализирането на проекти.

- Ш **Разработване на ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩНОСТТА за периода 2008–2011.** тя ще е разработена въз основа на постигнатите резултати по проблемите на младите хора, съобразена с основните документи на Европейския съюз, ЮНЕСКО и горепосочените документи. В нея ще са формулирани в синтезиран вид стратегическите цели, приоритетните области, целевите групи, принципите за организация и мерките за повишаване на ефективността на младежките дейности, в областта на информацията и труда, образованието и международните връзки, физическото възпитание и спорта, туризма и екологията.

XIV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Създаването на възможност за пълноценно развитие на младите хора, изграждането на активната им гражданска позиция и реализация, възможността да огласяват своите потребности и проблеми, както и да споделят своята готовност за ангажираност в процесите на вземане на решения, трябва да стане отговорност на всички заинтересовани институции в Община Лом.

ПОСЛЕСЛОВ: „Европа има нужда от повече висококвалифицирани и мотивирани личности, за да подобри икономическото развитие и заетостта,“ заяви председателят на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу, откривайки Европейската кръгла маса на индустриалците на 2 октомври 2008 г. „Трябва да адаптираме нашето образование и системи на обучение така, че те да осигуряват тези умения наред със специфични технически и професионални компетенции“. Това, според председателя на ЕК, може да стане само, чрез постоянен диалог между бизнеса и образованието, „за да сме сигурни, че учебната програма посреща нуждите на работодателите“ и за да гарантираме, че идеите на студентите „по-лесно се трансформират в икономическа и социална стойност.“

И ЛОМ има нужда да трансформира идеите и енергията на собствените си деца и младежи в обществени!

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
(2009 – 2011 г.)

Приоритети и цели	Мерки/дейности	Срокове	Отговорници	Ресурси
ПРИОРИТЕТ 1. Повишаване качеството на живот на младите хора и формиране на отговорност към собственото им зграбе, зграбна просвета и култура с цел превенция на зависимостите – наркомания, алкохолизъм, тютюнопушене, СПИН и други болести; Цел 1: Прилагане на местен фонд за финансиране на иновационни проекти, с приоритетна на свързване на местен фонд за финансиране на иновационни проекти, с приоритетна подкрепа на икономически агенти и инструменти, кооперативи, сформирани от млади хора, стимулиращи развитието на чрез партньорство между Община Лом и местен бизнес и външни финансиращи организации;				
иновации, влияещи на развитието на местен бизнес и иновации, пряко на нивото на живот на младите хора.	Насърчаване развитието на дребен бизнес и занаяти за предприемачи от ромски произход, чрез предоставяне на обучение, оборудване или друга действена подкрепа като делови съвети и бизнес-планиране.	2010	ОА, ОС	Общински бюджет, ОП «РЧР»,
	Създаване на информационен и консултантски център към ОЦПС, който да обслужва всички млади хора и да осигурява пряк достъп с информация широк спектър: развлечения, спорт, култура, жилищно устройване, младежки сдружения, временна работа, професионална ориентация и обучение.	2009	ОА	«Конкурентно- способност» Общински бюджет

Приоритети и цели	Мерки/дейности	Срокове	Отговорници	Ресурси
Цел 2: Реализиране на специални политики, насочени към рисковете на хилядолетието, с цел формиране на съзнателен избор и модел сред младежите, както и стимулиране на местни инициативи	Събместно разработване на програми за подобряване достъпа до здравни услуги на рисккови групи от населението на Лом и осъществяване на превенция на риска; Подобряване на материалната база на общообразователни заведения на територията на общината. Организиране на масови спортни прояви за ученици и младежи.	2010 2011	ОА, ДКЦ-1, Общинска б-ца „Св. Н. Чудотворец“ и НПО ОА	Общински бюджет ОП «Регионално развитие» Общински бюджет, ОП «Регионално развитие»
ПРИОРИТЕТ 2. Ангажиране на младите хора в обществения живот на Община Лом и намаляване на социалната им пасивност при вземане на решения по засягащи ги въпроси, вкл. чрез мотивация за доброволен труд, като алтернативна форма за социална активност;				
Цел 1: Оптимизиране на институционалните условия, определящи участието на младите хора в решенията и разискванията, които ги засягат	Въвеждане на делегати“ в местните и регионални органи на управление Създаване на местен професионален център, който да осигурява специализирана помощ за младежи, срещнали сериозни трудности в намирането на работа поради липса на необходимата квалификация или поради социални или семейни пречки	ОА, ОС	ОА, ОС ОА	Общински бюджет Общински бюджет, ОП «РЧР», «Конкурентоспособност»

Приоритети и цели	Мерки/дейности	Срокове	Отговорници	Ресурси
Цел 2: Следване на политика на подкрепа за организирана социално-културна дейност – младежки сдружения и организации, младежки групи и общински центрове, кошто работят неред със семейството и училището и професионалните организации.	Младите хора да получат достъп до съвременни средства за изява и комуникации и до съвременни технологии като участие активно в организационната и ръководството на местните обществени дела. Разработване на гъвкави форми за асоцииране, като например младежки центрове по териториален принцип – в кметства, квартали или младежки групи. Те са организирани от самите млади хора и прилагат активна политика към околната среда, като поемат пряка отговорност за проекти и имат роля в свързаната с тях политика.	2009	ОА	Общински бюджет
ПРИОРИТЕТ 3. Стимулиране личностната реализация на младите хора при условията на повишените изисквания на съвременния пазар на труда и образование на всички нива (регионално, национално и международно), като основно средство за развитие на местните човешки ресурси;	Реализиране на проекти за младежка мобилност – обмен на млади работници или студенти в държавите-членки на ЕС, особено актуални след приемането на България в Европейския съюз	2009	ОА	Инструменти за трансгранично сътрудничество, програма „Младежки дейности“ на ДАМС

Приоритети и цели	Мерки/дейности	Срокове	Отговорници	Ресурси
	Адаптиране на съществуващата и създаване на нова образователно квалификационна инфраструктура с многоцелево предназначение (за нуждите на професионалното образование, за целите на обучението през целия живот, за преодоляване на слабостта за ромите); Международно побратимяване на училища, мултикултурен ученически обмен и различни европейски мрежи със стратегическо значение за регионално развитие в Европа и по-висока степен на интеграция	2010 ОА, НПО	Общински бюджет, ОП «Регионално развитие», ОП «рчр»	Общински бюджет, ОП «Регионално развитие», ОП «рчр», ОП «Конкурентоспособност», донорски програми за обмен
Цел 2: Повишаване качеството на предлаганите образователни услуги. Развиване на таланти, интегриране на малцинствени групи и на деца със специфични образователни потребности в училище.	Подкрепа за млади семейства с ниски доходи, чиито деца посещават предучилищни паралелки и създаване на база данни за ромското образование с цел преодоляване на дискриминацията. Осигуряване на необходимата професионална квалификация за постигане на модерна работна сила на основата на знанието; Подпомагане на професионалната кариера и намаляване недостига на квалификация и диспропорциите на пазара на труда;	2010 ОА, НПО 2009 ОА, НПО	тори на училища, НПО	
		2009 ОА, НПО	образоват. структура	
		2009 ОА, НПО	образоват. структура	

СВОБОДЕН МЛАДЕЖКИ ЦЕНТЪР – ВИДИН

Свободен младежки център (СМЦ) – Видин е неправителствена и нестопанска организация, създадена през 1997 г. във Видин. Сдружението е съдебно регистрирано в обществена полза.

Мисия

Подпомагане личностното развитие на младите хора от Видин и Северозападна България като свободни граждани на демократично общество чрез включването им в образователни програми и обществено полезни дейности.

Програми

- *Младежка доброволческа служба.* Програма за развитие на младежко лидерство и доброволчество;
- *Социална и образователна подкрепа.* СМЦ е доставчик на образователни и социални услуги в общността. През 2008 г. организацията обслужва над 250 деца и възрастни с увреждания, както и отпадащи от училище, просещи деца и гр. През 2007 г. в ромския квартал на Видин е създаден Център за социална и образователна подкрепа, работещ с деца в социален риск;
- *InterFace.* Тази програма е насочена към изграждане на мостове на толерантност между ромския и българския етноси и борба с всички форми на дискриминация;
- *Международно сътрудничество.* Програма за балканско и европейско младежко сътрудничество, информация и обмени. Организацията е член на EuroDesk – мрежата за младежка информация на Европейския съюз.

Донори

Европейската комисия (програма Phare, програма Сократ, програма Младежта в действие и Европейския социален фонд), Програмата за развитие на ООН, МТСП, Съвета на Европа, Българо-американския комитет за приятелство, Посолство на САЩ, Посолство на Кралство Холандия, Национален демократически институт (САЩ), Институт Отворено общество, Община Видин, Балкански тръст за демокрация и гр.

За контакти

СВОБОДЕН МЛАДЕЖКИ ЦЕНТЪР

Видин 3700, П.К. 19, ул. Горазд 36

Тел./факс: 094/601983, Тел. 089/8906861

E-mail: info@fyc-vidin.org

www.fyc-vidin.org